

Τα Μυστικά Δώρα

Γνωριμία

με τα Μυστήρια της Εκκλησίας μας

ΒΟΗΘΗΜΑ ΓΙΑ ΚΑΤΗΧΗΤΕΣ
ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Τα Μυστικά Δώρα

Γνωριμία

με τα Μυστήρια της Εκκλησίας μας

© Ηλία Λιαμή

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΔΩΡΑ

ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΜΑΣ

Βοήθημα για κατηχητές των τριών τελευταίων τάξεων του Δημοτικού

ΒΟΛΟΣ 2018

© Εκδόσεις ΙΔΙΟΜΕΛΟΝ: ΜΕΛΙΣΣΙΑΤΙΚΑ Τ.Θ. 1308 - 380 01 ΒΟΛΟΣ

ΤΗΛ.: 24210 93500, FAX.: 24210 67903

SITE: <http://www.imd.gr>

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ: ΔΟΜΗ Ο.Ε.

ISBN: 978-618-83542-7-2

Τα Μυστικά Δώρα

Γνωριμία

με τα Μυστήρια της Εκκλησίας μας

ΒΟΗΘΗΜΑ ΓΙΑ ΚΑΤΗΧΗΤΕΣ
ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Περιεχόμενα

Πρόλογος	9
Ο κύριος Μυστήριος και... τα Μυστήρια	13
Τι είναι τα Μυστήρια	19
Μία αναπάντεχη συνάντηση	25
Πού πήγαν οι μπομπονιέρες	31
Βάπτισμα σημαίνει αγάπη	37
Το Χρίσμα Α΄	43
Το Χρίσμα Β΄	49
Εξομολόγηση Α΄	55
Εξομολόγηση Β΄	61
Η Θεία Ευχαριστία Α΄	67
Η Θεία Ευχαριστία Β΄	73
Γάμος Α΄	79
Γάμος Β΄	85
Η Ιερωσύνη Α΄	91
Η Ιερωσύνη Β΄	97
Το Ευχέλαιον Α΄	103
Το Ευχέλαιον Β΄	109

Εισαγωγή

Αγαπητέ μας κατηχητή,
Αγαπητή μας κατηχήτρια,

Η Εκκλησία δεν αποτελεί έναν ανθρώπινο οργανισμό, ο οποίος μόνον διδάσκει και απλώς επιδιώκει να προσφέρει στην κοινωνία ηθικούς ανθρώπους. Στόχος της είναι κάτι βαθύτερο και ουσιαστικότερο, θεόσταλτο και ανεκτίμητο, βαθιά υπαρξιακό και λυτρωτικό:

Η ένωση με τον Θεό.

Αυτή υπήρξε ο απώτερος στόχος της έλευσης του Σωτήρα μας Ιησού Χριστού στη Γη. Αυτή αποτελεί για τον άνθρωπο τον ύψιστο σκοπό του. Αυτή είναι που υπερβαίνει κάθε λογικό συλλογισμό, όντας μυστήριο μέγα, το μόνο μυστήριο του Σύμπαντος. Ίσως κάποτε όλα να τα ερμηνεύσει η επιστήμη. Τη μίξη όμως θείου και ανθρωπίνου στο όνομα της άπειρης φιλανθρωπίας του Θεού για τον άνθρωπο, θα το προσεγγίζει πάντα ο γλυκύτερος καρπός της ανθρωπίνης ελευθερίας:

Η πίστη.

Αυτή την αγαπητική ένωση Θεού και ανθρώπου, μέσω της πίστης, διαιωνίζει η Εκκλησία. Και εργαλεία, μέσα, οδοί προς την ένωση αυ-

τή αποτελούν τα ιερά της Μυστήρια. Πρόκειται για ορατές τελετές, οι οποίες, μέσω αισθητών σημείων, εξαγιάζουν τον άνθρωπο, καθιστώντας αυτόν φορέα των αοράτων και υπεραισθητών δωρεών του Αγίου Πνεύματος.

Τα Μυστήρια δεν αποτελούν αντικείμενο γνώσης, αλλά καρπό μύησης. Μύηση σημαίνει την εξοικείωση με την τελετουργία τους ήδη από μικρή ηλικία, την προετοιμασία της ψυχής από τα πρώτα χρόνια της αυτοσυνειδησίας, την υποδοχή, έστω και αμυδρή, της Θείας Χάριτος πριν η λογική επιδιώξει να ελέγξει όλη τη γνωστική δύναμη του ανθρώπου.

Σε αυτή τη μύηση επιδιώκει να συμβάλλει και αυτό το βοήθημα, συμπληρώνοντας το αντίστοιχο βιβλίο των πρώτων τάξεων του Δημοτικού, σχετικά με τα Μυστήρια της Εκκλησίας. Αποτελεί δε συνέχεια μιας μεγάλης προσπάθειας, που επί σειράν ετών καταβάλλει η Μητρόπολη Δημητριάδος, προκειμένου να εξοπλίσει το έργο σας με υλικό υψηλής θεολογικής, παιδαγωγικής και αισθητικής αξίας.

Παρ' όλα αυτά, ο καθοριστικός παράγοντας επιτυχίας του εγχειρήματος της Κατήχησης παραμένετε εσείς. Ο ζήλος σας, η προσφορά σας, η αγάπη σας προς τα παιδιά, η διαρκής σας κατάρτιση, κυρίως όμως η ενσυνείδητη πνευματική σας πορεία και η δίψα για συνάντηση με τον Χριστό μας είναι οι προϋποθέσεις εκείνες που θα καταστήσουν το έργο σας λυτρωτικό για τους μαθητές σας, αλλά και για εσάς.

Σκοπός για μικρούς και μεγάλους παραμένει η διαρκής και συνει-

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

δητή μυστηριακή ζωή, με κορωνίδα της τη συχνή συμμετοχή στη Θεία Ευχαριστία, ύστερα από πνευματική προετοιμασία, γεγονός που αυξάνει τους καρπούς της. Οι γνώσεις και οι θεολογικές προσεγγίσεις που περιλαμβάνονται στο βοήθημα αυτό, θα συμβάλλουν προς αυτή την κατεύθυνση. Πίσω όμως από την ενημέρωση για όλα τα Μυστήρια κρύβεται η ανάγκη ένταξης της λατρευτικής και μυστηριακής ζωής στην καθημερινότητα των παιδιών και η θεμελίωση, μέσω αυτής, ενός στέρεου Πνευματικού καταφυγίου, που θα αντέξει τις δυσκολίες και τους πειρασμούς μιας ολόκληρης ζωής.

Η ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

1ο Μάθημα

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΜΥΣΤΗΡΙΟΣ ΚΑΙ... ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με το σημερινό μας μάθημα ξεκινάει ένα ταξίδι γνωριμίας με τα Μυστήρια της Εκκλησίας μας. Τα Μυστήρια αποτελούν τον πυρήνα όχι μόνον της λατρευτικής ζωής της Εκκλησίας, αλλά και όλης της πίστης μας. Αποτελούν τρόπους άμεσης επικοινωνίας με τον ίδιο τον Θεό, αλλά και άμεσης απόκτησης της Θείας Χάρης Του. Αν και διαφέρουν στην εξωτερική μορφή τους, το θεολογικό υπόβαθρο είναι κοινό και πρέπει διαρκώς να αναφέρεται στα παιδιά. Διαρκές ζητούμενο πρέπει να είναι η συνειδητοποίηση της σημασίας των Μυστηρίων, ο σεβασμός, με τον οποίον πρέπει να τα προσεγγίζουμε και η ακράδαντη πίστη πως με αυτά, ο ίδιος ο Θεός επισκέπτεται και λυτρώνει τον άνθρωπο.

ΣΚΟΠΟΣ

- Τα παιδιά να συνδέσουν τις έννοιες "Μυστήριο" και "θησαυρός", όπως το κάνει και η ιστορία του βιβλίου τους. Πράγματι, θησαυρός για τον πιστό είναι η Χάρης του Θεού, που φτάνει στον άνθρωπο μέσω των Μυστηρίων.
- Να συνδέσουν τη λέξη «Μυστήριο» με την αδυναμία του ανθρώπινου λογικού να τα κατανοήσει. Τα Μυστήρια, για να βοηθήσουν τον άνθρωπο, πρέπει να ενεργοποιηθεί η πίστη.
- Να συνδέσουν τα Μυστήρια με το τρίτο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος, το Άγιο Πνεύμα, το οποίο διενεργεί τα Μυστήρια.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

**Θεολογικό
πλαίσιο**

Το σημερινό μάθημα είναι κρίσιμο, διότι ασχολείται με το κέντρο, τον πυρήνα της πίστης μας, τα ιερά Μυστήρια. Με τρόπο απλό κι κατανοητό, χωρίς όμως να απλοποιείται επικίνδυνα η σημασία και το θεολογικό υπόβαθρο των Μυστηρίων, τα παιδιά πρέπει να αποκτήσουν ορισμένες απαραίτητες θεολογικές γνώσεις.

Το θεολογικό υπόβαθρο των Μυστηρίων μπορεί να παρουσιαστεί επιγραμματικά ως εξής:

1. Ο άνθρωπος πλάστηκε από τον Θεό από ύλη. Ο άνθρωπος ανήκει στον φυσικό κόσμο. Είναι ένα κομμάτι του κόσμου, που αντιλαμβάνονται οι αισθήσεις μας.
2. Δεν είναι όμως ο άνθρωπος, όπως τα άλλα δημιουργήματα. Έχει ψυχή, που μπορεί να μετέχει στον κόσμο των αοράτων, μπορεί να σκέπτεται, να κρίνει, κυρίως όμως είναι ελεύθερος.
3. Ο Θεός τοποθέτησε τον άνθρωπο στον παράδεισο. Ο παράδεισος, στο μυαλό των περισσότερων ανθρώπων, συνδέεται με φυσικές ομορφιές. Το κύριο χαρακτηριστικό όμως του Παραδείσου είναι η δυνατότητα άμεσης επικοινωνίας του ανθρώπου με τον Θεό. Αυτή η επικοινωνία αποτελεί για τον άνθρωπο πηγή ζωής και χαράς.

Το μήνυμα
(Πάντα μια μικρή
και απλή πρόταση)

- Τα Μυστήρια είναι για τον κάθε πιστό Χριστιανό, θησαυρός.
- Τα Μυστήρια μεταδίδουν τη Χάρη του παναγίου Πνεύματος στον άνθρωπο.
- Ο άνθρωπος είναι πλάσμα του Θεού, που ανήκει στον κόσμο, αλλά μπορεί να επικοινωνεί απευθείας με τον Δημιουργό Του.
- Η επικοινωνία με τον Θεό χαρίζει στον άνθρωπο ζωή και χαρά.

Λέξεις-κλειδιά

Πρόκειται για λέξεις, οι οποίες συμπυκνώνουν νοήματα και μηνύματα. Επιδιώκουμε να εντυπωθούν στον νου και την καρδιά των παιδιών, ως δεσμοί μνήμης με τις επιμέρους αλήθειες του εκάστοτε κεφαλαίου. Φροντίζουμε να τις ανασύρουμε τακτικά κατά τη διάρκεια του μαθήματος, επιλέγοντας μία ή δύο, οι οποίες θα κλείνουν την κάθε συνάντησή μας με τα παιδιά:

Μυστήρια, Θεία Χάρις, Άγιον Πνεύμα, παράδεισος, επικοινωνία με τον Θεό.

ΠΡΟΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αφόρμηση

Πρόκειται για μία απλή, αλλά εύστοχη αφορμή, η οποία θα ελκύσει την προσοχή των παιδιών. Μπορεί να είναι ένα αντικείμενο, μία ιστορία, μία ερώτηση, ένα επίκαιρο γεγονός:

Για σήμερα αφορμηση μπορεί να είναι το σημειωματάριο, που αναφέρει το βιβλίο τους.

Δραστηριότητα

Μέσα από το βιβλίο τους, επιλέγουμε μία δραστηριότητα, αφού περιγράψουμε το νόημά της.

Σήμερα φροντίζουμε να έχουν τα παιδιά μία πρώτη γνωριμία με τα επτά Μυστήρια της Εκκλησίας. Χρησιμοποιούμε το υλικό του βιβλίου. Επιφυλασσόμαστε να μιλήσουμε αναλυτικά στα επόμενα μαθήματα.

Ανάγνωση

Διαβάζουμε τη σχετική περικοπή από την Παλαιά Διαθήκη, Γεν. 2, 7-24.

Αξιολόγηση

Με τις λέξεις-κλειδιά, καλείς τα παιδιά να αναφέρουν ποιο μέρος του μαθήματος τους φέρνει στο μυαλό.

Π.χ.: *Μυστήρια*: Οι τρόποι ένωσης του ανθρώπου με τη Θεία Χάρη για τη σωτηρία του.

Θεία Χάρις: Ο ίδιος ο Θεός, μέσα από τις ενέργειές Του στον κόσμο.

Άγιον Πνεύμα: Το τρίτο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος. Αν θέλουμε να αναφερθούμε περισσότερο, παίρνουμε αφορμή από την προσευχή «Βασιλεύ ουράνιε...».

Παράδεισος: Η αρχική κατάσταση του ανθρώπου, όταν επικοινωνούσε άμεσα με τον Θεό.

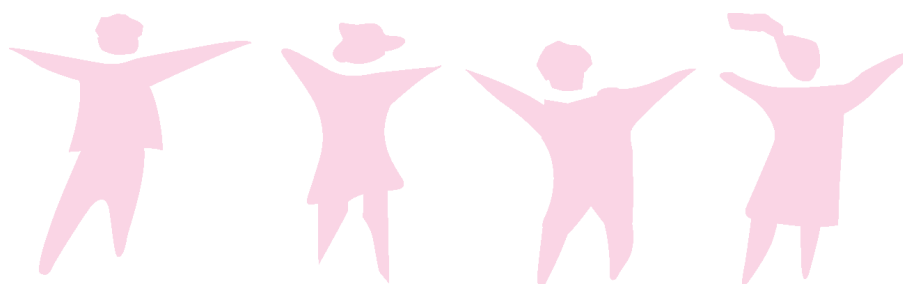
Επικοινωνία με τον Θεό: Το μεγάλο δώρο του Θεού στον άνθρωπο.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Είναι σημαντικό, για την επικοινωνία με τους γονείς των παιδιών, να έχουν ένα ενημερωτικό σημείωμα για όσα γίνονται κάθε φορά στο Κατηχητικό. Με τον τρόπο αυτό, γίνονται κι εκείνοι έμμεσοι ακροατές κάποιων σημαντικών πτυχών της πίστης μας, ενώ παράλληλα διευκολύνεται η επικοινωνία με τα παιδιά τους, με βάση το μάθημα. Αναμφίβολη είναι επίσης και η ωφέλεια στο επίπεδο της επικοινωνίας της ενορίας με τις μεγαλύτερες ηλικίες. Στο φυλλάδιο αυτό ζητάς από τους γονείς κάποια υλικά, που τυχόν θα χρειαστούν για την επόμενη φορά. Ιδού ένα προτεινόμενο ενημερωτικό κείμενο:

Με το σημερινό μάθημα αρχίζει η συστηματική γνωριμία των παιδιών με τα Μυστήρια της Εκκλησίας. Τα Μυστήρια

αποτελούν την κορυφαία δωρεά του Θεού και της Εκκλησίας Του στον άνθρωπο. Είναι ορατοί τρόποι μετάδοσης της Θείας Χάρης. Για να κατανοήσουν τα παιδιά μερικές βασικές έννοιες, απαιτείται μία γρήγορη και σταδιακή αναφορά ορισμένων θεμελιωδών δογματικών αληθειών. Σήμερα ξεκινήσαμε από την αναφορά μας στην αρχική κατάσταση του ανθρώπου, ώστε να φανεί στη συνέχεια το νόημα και η αξία των Μυστηρίων. Βεβαίως τα Μυστήρια δεν είναι μόνο θέμα γνώσεως, αλλά και βαθιάς πίστης. Είναι σημαντικό να συμμετέχουμε ως οικογένεια στη μυστηριακή ζωή της Εκκλησίας και να δίνουμε στα παιδιά ζωντανό παράδειγμα σεβασμού, κατάνυξης, αλλά και προετοιμασίας πριν από κάθε τέτοια συμμετοχή.

2ο Μάθημα

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με το σημερινό μας μάθημα, συνδέουμε τα Μυστήρια της Εκκλησίας με τα πρώτα χρόνια του Χριστιανισμού. Μιλάμε για τα δώρα του Αγίου Πνεύματος. Αναφερόμαστε αναλυτικά στα Μυστήρια και επισημαίνουμε την ιδιαίτερη σκοπιμότητα κάθε Μυστηρίου.

ΣΚΟΠΟΣ

- Τα παιδιά να συνδέσουν τις έννοιες "Μυστήριο" και "ιερή πράξη", όπως το κάνει και η ιστορία του βιβλίου τους. Μυστήριο είναι κάτι που κάνουμε, που πραγματοποιούμε. Δεν είναι όμως μια κοινή πράξη. Είναι ιερή, δηλαδή στην πράξη αυτή μετέχει ο ίδιος ο Θεός.
- Να συνδέσουν την τέλεση του Μυστηρίου με τον Ιερέα. Για να πραγματοποιηθεί ένα Μυστήριο, είναι απαραίτητη η παρουσία ενός Ιερέα. Μετέχει όμως ολόκληρη η Εκκλησία, ο κάθε πιστός.
- Να συνδέσουν τα Μυστήρια με τα δώρα του Αγίου Πνεύματος, όπως αναφέρεται στην επιστολή του αποστόλου Παύλου προς τους Γαλάτες.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Θεολογικό πλαίσιο Το σημερινό μάθημα είναι πυκνό, διότι κάνει αναφορά σε θεμελιώδη θεολογικά και λειτουργικά θέματα. Το πρώτο είναι πως τα Μυστήρια έχουν τη ρίζα τους στους πρώτους χρόνους της Χριστιανικής μας πίστης. Μάλιστα, δύο από αυτά, το Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας και το Μυστήριο του Βαπτίσματος, παραδόθηκαν κατευθείαν από τον Χριστό μας.

Το δεύτερο θέμα είναι η απαραίτητη παρουσία του Ιερέα. Τονίζουμε στα παιδιά πως αυτή η δυνατότητα που έχει ο Ιερέας είναι και η σημαντικότερη διαφορά του με όλους τους υπόλοιπους πιστούς.

Τα Μυστήρια συνδέονται με τα δώρα του Αγίου Πνεύματος, όπως τα περιγράφει ο απόστολος Παύλος. Τα δώρα αυτά αποτελούν το αποτέλεσμα της συνάντησης του Αγίου Πνεύματος με τον άνθρωπο, μέσω των Μυστηρίων.

Συνεχίζουμε την αναφορά μας στο ευρύτερο θεολογικό πλαίσιο, μέσα στο οποίο αναδεικνύεται ο σημαντικός ρόλος των Μυστηρίων:

1. Στον παράδεισο ο άνθρωπος άρχισε την πορεία του να μοιάσει στον Θεό, κινούμενος προς Αυτόν ελεύθερα. Δυστυχώς, η ελευθερία του ανθρώπου κινήθηκε προς την αντίθετη κατεύθυνση. Η πορεία αυτή διακόπηκε, όταν ο άνθρωπος διάλεξε άλλον δρόμο από αυτόν που του είχε υποδείξει ο Θεός.
2. Αποκομμένος από τον Θεό έχασε τα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος και μαζί τη δυνατότητα να κινείται προς τον Δημιουργό του.
3. Στράφηκε προς τα κτίσματα, αναζητώντας σ' αυτά τη χαρά που στερήθηκε. Χωρίς όμως την παρουσία του Θεού, η ψυχή σκοτίστηκε, γέμισε πάθη, ενώ το σώμα του δέχτηκε τα σημάδια της φθοράς και του θανάτου. Ένα τείχος ορθώθηκε ανάμεσα στον άνθρωπο και τον Δημιουργό του.

Το μήνυμα
(Πάντα μία μικρή
και απλή πρόταση)

- Τα Μυστήρια είναι ιερές πράξεις.
- Τα Μυστήρια έχουν τη ρίζα τους στον Χριστό και τους Αποστόλους.
- Ένα Μυστήριο τελείται πάντα από Ιερέα.
- Με τα Μυστήρια δεχόμαστε τα δώρα του Αγίου Πνεύματος.

Λέξεις-κλειδιά

Πρόκειται για λέξεις, οι οποίες συμπυκνώνουν νοήματα και μηνύματα. Επιδιώκουμε να εντυπωθούν στον νου και την καρδιά των παιδιών, ως δεσμοί μνήμης με τις επιμέρους αλήθειες του εκάστοτε κεφαλαίου. Φροντίζουμε να τις ανασύρουμε τακτικά κατά τη διάρκεια του μαθήματος, επιλέγοντας μία ή δύο, οι οποίες θα κλείνουν την κάθε συνάντησή μας με τα παιδιά:

Ιερή πράξη, Ιερέας, προέλευση των Μυστηρίων, δώρα του Αγίου Πνεύματος, προπατορικό αμάρτημα, αποκοπή από τον Θεό, συνέπειες της πρώτης αμαρτίας.

ΠΡΟΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αφόρμηση

Πρόκειται για μία απλή, αλλά εύστοχη αφορμή, η οποία θα ελκύσει την προσοχή των παιδιών. Μπορεί να είναι ένα αντικείμενο, μία ιστορία, μία ερώτηση, ένα επίκαιρο γεγονός:

Για σήμερα αφόρμηση μπορεί να είναι εικόνες από τα επτά Μυστήρια της Εκκλησίας μας.

Δραστηριότητα

Μέσα από το βιβλίο τους, επιλέγουμε μία δραστηριότητα, αφού περιγράψουμε το νόημά της.

Σήμερα φροντίζουμε να αντιστοιχίσουν τα παιδιά το κάθε Μυστήριο με την ιδιαίτερη σκοπιμότητά του. Πραγματοποιούμε τις δραστηριότητες του βιβλίου τους.

Ανάγνωση

Διαβάζουμε τη σχετική περικοπή από την Παλαιά Διαθήκη, Γεν. 3, 1-24. Ακόμη, διαβάζουμε την επιστολή του απ. Παύλου *Προς Γαλάτας*, κεφ. 5, 22-23.

Αξιολόγηση

Με τις λέξεις-κλειδιά, καλείς τα παιδιά να αναφέρουν ποιο μέρος το μαθήματος τους φέρνει στο μυαλό.

Π.χ.: *Ιερή πράξη*: Μυστήριο.

Ιερέας: Αυτός που τελεί το Μυστήριο.

Προέλευση των Μυστηρίων: Ο Χριστός και οι Απόστολοι.

Δώρα του Αγίου Πνεύματος: Όπως αναφέρονται στην *Προς Γαλάτας* επιστολή.

Προπατορικό αμάρτημα: Η διακοπή της σχέσης του ανθρώπου με τον Θεό.

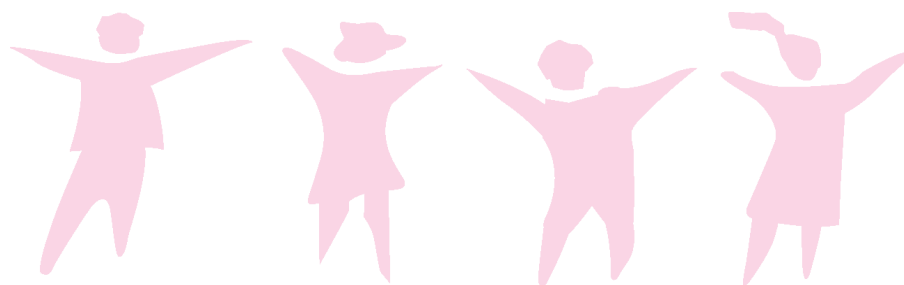
Αποκοπή από τον Θεό: Η μεγαλύτερη συνέπεια του προπατορικού αμαρτήματος.

Συνέπειες της πρώτης αμαρτίας: Ο άνθρωπος έχασε τα δώρα του Αγίου Πνεύματος.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Είναι σημαντικό, για την επικοινωνία με τους γονείς των παιδιών, να έχουν ένα ενημερωτικό σημείωμα για όσα γίνονται κάθε φορά στο Κατηχητικό. Με τον τρόπο αυτό, γίνονται κι εκείνοι έμμεσοι ακροατές κάποιων σημαντικών πτυχών της πίστης μας, ενώ παράλληλα διευκολύνεται η επικοινωνία με τα παιδιά τους, με βάση το μάθημα. Αναμφίβολη είναι επίσης και η ωφέλεια στο επίπεδο της επικοινωνίας της ενορίας με τις μεγαλύτερες ηλικίες. Στο φυλλάδιο αυτό ζητάς από τους γονείς κάποια υλικά, που τυχόν θα χρειαστούν για την επόμενη φορά. Ιδού ένα προτεινόμενο ενημερωτικό κείμενο:

Με το σημερινό μάθημα αρχίζουν τα παιδιά να μαθαίνουν για την προέλευση των Μυστηρίων, τα δώρα του Αγίου Πνεύματος, τα οποία δωρίζονται μέσω των Μυστηρίων, τη σημασία του Ιερέα για την τέλεση ενός Μυστηρίου. Παράλληλα, συνεχίστηκε η αναφορά στις αρχές της ανθρωπίνης ιστορίας, όταν ο άνθρωπος αποκόπηκε από τον Θεό και έχασε τα δώρα του Αγίου Πνεύματος, τα οποία κατείχε στον Παράδεισο. Για πρώτη φορά, τέλος, συνδέεται κάθε Μυστήριο με την ιδιαίτερη σκοπιμότητά του.

3ο Μάθημα

ΜΙΑ ΑΝΑΠΑΝΤΕΧΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με το σημερινό μας μάθημα, κάνουμε μία πρώτη ανασκόπηση εννοιών και όρων από τα προηγούμενα μαθήματα. Κυρίαρχη έννοια είναι η σύνδεση των Μυστηρίων με τα δώρα του Αγίου Πνεύματος.

ΣΚΟΠΟΣ

- Τα παιδιά, μέσα από την εξέλιξη της ιστορίας, να εμπεδώσουν τη σχέση των Μυστηρίων με τα δώρα του Αγίου Πνεύματος.
- Να συνειδητοποιήσουν πως τα Μυστήρια αποκαθιστούν μία σχέση, που διακόπηκε στον Παράδεισο.
- Να αντιληφθούν πως ο άνθρωπος πλάστηκε προικισμένος με πολλά δώρα, πολύτιμα για τη ζωή του, και πως, με τα Μυστήρια, έχει τη δυνατότητα να τα αποκτήσει ξανά.
- Να εμπεδώσουν έννοιες, τις οποίες διδάχτηκαν στα περασμένα μαθήματα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

**Θεολογικό
πλαίσιο**

Το σημερινό μάθημα επαναφέρει τη σχέση των δωρεών του Πνεύματος με τα Μυστήρια. Καθώς η υπόθεση συνεχίζεται, χωρίς να προστίθεται κάτι σημαντικό, είναι ευκαιρία να συνδέσουμε τα Μυστήρια με τη θεολογική προσέγγιση της ιστορίας των Πρωτοπλάστων:

1. Την αποτυχία του ανθρώπου, δηλαδή την αμαρτία, που του στέρψε τα δώρα του Πνεύματος και κυρίως τη ζωντανή παρουσία του Θεού, ανέλαβε να αποκαταστήσει ο ίδιος ο Θεός. Όχι μόνον δεν εγκατέλειψε το πλάσμα Του, αλλά φρόντισε σταδιακά να το επαναφέρει στον δρόμο, που οδηγεί κοντά Του. Με τους Προφήτες της Π. Διαθήκης διατηρήθηκε ζωντανή η μνήμη του θελήματος του Θεού. Αυτό όμως που ολοκλήρωσε το έργο της αγάπης Του, ήταν ο ερχομός του ίδιου του Θεού, του Ιησού Χριστού, του δευτέρου προσώπου της Αγίας Τριάδος, στη γη.
2. Ο Χριστός μάς επανέφερε στον δρόμο της αιωνιότητας. Όταν έφυγε από τη γη σωματικά, ίδρυσε την Εκκλησία Του, η οποία δέχτηκε από το Πανάγιο Πνεύμα, κατά την ημέρα της Πεντηκοστής, όλα τα δώρα που είχε χάσει, μετά το προπατορικό αμάρτημα.
3. Τα δώρα της Θείας Χάρης είναι πλέον διαθέσιμα στον άνθρωπο και του προσφέρονται με τα Μυστήρια. Αυτά είναι πράξεις ορατές, μεταδίδουν όμως δωρεές αόρατες. Κάθε Μυστήριο λοιπόν έχει δύο μέρη: Το ένα το ορατό, που αντιλαμβάνονται οι αισθήσεις μας, και το αόρατο, που μπορούμε να το πλησιάσουμε και να το αποκτήσουμε με την πίστη. Να σημειώσουμε πως με την έννοια «ορατό» περιλαμβάνουμε όλα όσα είναι αντιληπτά με τις αισθήσεις μας. Π.χ. οι ευχές που ακούγονται σε κάθε Μυστήριο ανήκουν στο ορατό, ακριβέστερα στο αισθητό τους μέρος.
4. Τα Μυστήρια είναι λοιπόν οι πράξεις που αποκαθιστούν τις συνθήκες του Παραδείσου για τον άνθρωπο. Τη δύναμή τους αντλούν από τον ίδιο τον Θεό.

Εκείνος τα καθιέρωσε και Εκείνος διαρκώς τα κάνει αποτελεσματικά με τη Χάρη Του. Γι' αυτό και ονομάζονται θεοσύστατα.

Το μήνυμα
(Πάντα μία μικρή
και απλή πρόταση)

- Τα Μυστήρια είναι θεοσύστατα.
- Τα Μυστήρια μας χαρίζουν ξανά τα δώρα του Αγίου Πνεύματος.
- Με τα Μυστήρια βιώνουμε τις συνθήκες του Παραδείσου.
- Κάθε Μυστήριο είναι ορατό, η δύναμή του όμως είναι αόρατη και γίνεται αντιληπτή με την πίστη.

Λέξεις-κλειδιά

Πρόκειται για λέξεις, οι οποίες συμπυκνώνουν νοήματα και μηνύματα. Επιδιώκουμε να εντυπωθούν στον νου και την καρδιά των παιδιών, ως δεσμοί μνήμης με τις επιμέρους αλήθειες του εκάστοτε κεφαλαίου. Φροντίζουμε να τις ανασύρουμε τακτικά κατά τη διάρκεια του μαθήματος, επιλέγοντας μία ή δύο, οι οποίες θα κλείνουν την κάθε συνάντησή μας με τα παιδιά:

Θεοσύστατο, παράδεισος, Χριστός, ορατό μέρος, αόρατο μέρος, Εκκλησία.

Αφόρμηση

Πρόκειται για μία απλή, αλλά εύστοχη αφορμή, η οποία θα ελκύσει την προσοχή των παιδιών. Μπορεί να είναι ένα αντικείμενο, μία ιστορία, μία ερώτηση, ένα επίκαιρο γεγονός:

Ξεκινάμε ρωτώντας τα παιδιά λέξεις-κλειδιά από τα προηγούμενα μαθήματα.

ΠΡΟΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Δραστηριότητα

Μέσα από το βιβλίο τους, επιλέγουμε μία δραστηριότητα, αφού περιγράψουμε το νόημά της. Ξεκλειδώνουν το κρυπτόλεξο.

Τους δείχνουμε φωτογραφίες από τα Μυστήρια και αρχίζουμε σιγά-σιγά να τα προσεγγίζουμε, ρωτώντας τα από την εμπειρία τους τι είναι ορατό σε κάθε Μυστήριο. Σήμερα φροντίζουμε να αντιστοιχίσουν ξανά τα παιδιά το κάθε Μυστήριο με την ιδιαίτερη σκοπιμότητά του. Πραγματοποιούμε τις δραστηριότητες του βιβλίου τους.

Ανάγνωση

Διαβάζουμε τη σχετική περικοπή από την Καινή Διαθήκη, Πρ. 2, 1-11. Είναι η περικοπή της Πεντηκοστής, όπου το Άγιο Πνεύμα ιδρύει την Εκκλησία και δωρίζει ξανά τα δώρα Του στους ανθρώπους.

Αξιολόγηση

Με τις λέξεις-κλειδιά, καλείς τα παιδιά να αναφέρουν ποιο μέρος το μαθήματος τους φέρνει στο μυαλό.

Π.χ.: Θεοσύστατο: Λέγεται έτσι κάθε Μυστήριο, διότι ιδρύθηκε, συστάθηκε από τον ίδιο τον Θεό.

Παράδεισος: Ο τόπος, όπου ο άνθρωπος κατείχε τα χαρίσματα του Πνεύματος.

Χριστός: Το δεύτερο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος, που άνοιξε ξανά τον δρόμο επιστροφής του ανθρώπου κοντά στον Θεό και στα δώρα του Αγίου Πνεύματος.

Ορατό μέρος των Μυστηρίων: όλα εκείνα που αντιλαμβάνονται οι αισθήσεις μας σε κάθε Μυστήριο.

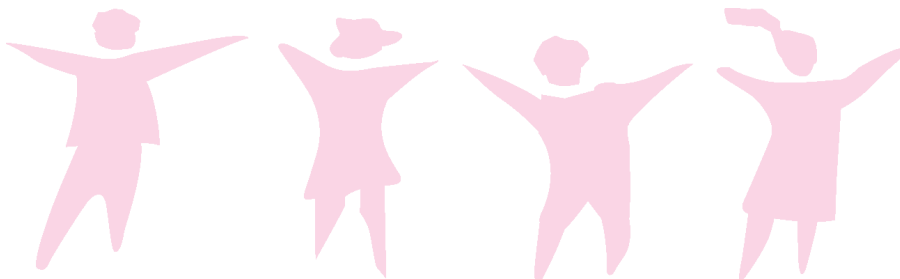
Αόρατο μέρος των Μυστηρίων: όλα εκείνα που αποδέχεται η πίστη μας σε κάθε Μυστήριο.

Εκκλησία: Εκεί, όπου όλα τα δώρα του Θεού είναι διαθέσιμα στον άνθρωπο, μέσω των Μυστηρίων.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Είναι σημαντικό, για την επικοινωνία με τους γονείς των παιδιών, να έχουν ένα ενημερωτικό σημείωμα για όσα γίνονται κάθε φορά στο Κατηχητικό. Με τον τρόπο αυτό, γίνονται κι εκείνοι έμμεσοι ακροατές κάποιων σημαντικών πτυχών της πίστης μας, ενώ παράλληλα διευκολύνεται η επικοινωνία με τα παιδιά τους, με βάση το μάθημα. Αναμφίβολη είναι επίσης και η ωφέλεια στο επίπεδο της επικοινωνίας της ενορίας με τις μεγαλύτερες ηλικίες. Στο φυλλάδιο αυτό ζητάς από τους γονείς κάποια υλικά, που τυχόν θα χρειαστούν για την επόμενη φορά. Ιδού ένα προτεινόμενο ενημερωτικό κείμενο:

Με το σημερινό μάθημα πραγματοποιήθηκε μία εμπέδωση των πολύ σημαντικών εννοιών και όρων των περασμένων μαθημάτων, σχετικά με τα Μυστήρια. Έγινε η σύνδεση των γεγονότων της Παλαιάς Διαθήκης και των συνεπειών του προπατορικού αμαρτήματος με την αποκατάσταση που έφερε η παρουσία του Χριστού στη γη. Τονίστηκε επίσης η δωρεά του Αγίου Πνεύματος προς την Εκκλησία, από την ημέρα τη Πεντηκοστής μέχρι σήμερα.

4ο Μάθημα

ΠΟΥ ΠΗΓΑΝ ΟΙ ΜΠΟΜΠΟΝΙΕΡΕΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με το σημερινό μας μάθημα, ξεκινάμε μία ξεχωριστή αναφορά για κάθε Μυστήριο, στο οποίο αφιερώνονται δύο συνεχόμενα μαθήματα. Αυτό έχει ως σκοπό, αφ' ενός την εμπέδωση των στοιχείων της τελετής και των συμβολισμών και αφ' ετέρου τον εμπλουτισμό της διδασκαλίας των Μυστηρίων με επιπλέον στοιχεία, όπως ιστορίες και επιπλέον δραστηριότητες. Παράλληλα, συνεχίζεται και η εξέλιξη της ιστορίας του βιβλίου των παιδιών. Να σημειωθεί, τέλος, πως η σύνδεση του κάθε Μυστηρίου με ένα δώρο του Αγίου Πνεύματος εξυπηρετεί την μυθοπλασία. Το κάθε Μυστήριο παρέχει ολόκληρη τη Χάρη του παναγίου Πνεύματος και συνεπώς όλα τα δώρα Του. Με τον τρόπο όμως αυτόν δίνεται η ευκαιρία εμπάθυνσης σε κάθε ένα από τα δώρα ξεχωριστά.

ΣΚΟΠΟΣ

- Τα παιδιά να γνωρίσουν από κοντά τα ορατά και αόρατα στοιχεία του Μυστηρίου της Βαπτίσεως.
- Να το συνδέσουν με την κάθαρση του ανθρώπου και την απαλλαγή από τις συνέπειες του προπατορικού αμαρτήματος.
- Να συνδέσουν το Βάπτισμα με την αγάπη του Θεού προς τους ανθρώπους.
- Να θεωρήσουν το Βάπτισμα σαν ένδυση, σαν ντύσιμο του ανθρώπου με τον Χριστό.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

**Θεολογικό
πλαίσιο**

Το σημερινό μάθημα για το Βάπτισμα συνδέεται ευθέως με την αναφορά των προηγούμενων μαθημάτων στους Πρωτοπλάστους. Η πρώτη λυτρωτική συνέπεια του Βαπτίσματος είναι η απαλλαγή από την αμαρτία του Αδάμ και της Εύας. Είναι σημαντικό, στο σημείο αυτό, να γίνει διαχωρισμός ανάμεσα στην προσωπική ευθύνη της αμαρτίας και στις επιπτώσεις της. Πολλές φορές προκύπτει εκ μέρους των παιδιών το ερώτημα, «τι φταίνει όλοι οι άνθρωποι για το λάθος των Πρωτοπλάστων;» Ακριβώς εδώ τίθεται το θέμα των συνεπειών. Και ίσως δίδεται μία καλή ευκαιρία να θίξουμε και την ευθύνη που έχει ο άνθρωπος που σφάλει, αφού κάθε λάθος μας επηρεάζει πάντα και άλλους ανθρώπους.

Αφαιρετικές λοιπόν οι πρώτες συνέπειες του Βαπτίσματος: Απαλλαγή από την αμαρτία. Το νερό γίνεται τάφος, από τον οποίο ο άνθρωπος, με την τριπλή κατάδυση και ανάδυση, επανέρχεται στη ζωή. Ακόμη απομακρύνεται η επίδραση του Διαβόλου.

Υπάρχουν και οι προσθετικές συνέπειες: Η αναγέννηση του ανθρώπου, η ανάπλαση, το ξαναπλάσιμό του θα λέγαμε. Νέα ζωή, νέο ξεκίνημα. Κι αν ο άνθρωπος αμαρτίσει ξανά, το Βάπτισμα έχει ανοίξει τον δρόμο μιας διαρκούς επιστροφής, της μετάνοιας, που συνδέεται με ένα άλλο Μυστήριο, την εξομολόγηση, όπως θα δούμε στη συνέχεια.

Το Βάπτισμα έχει παραδοθεί από τον ίδιο τον Κύριο, όταν μετά την Ανάστασή Του, στέλνει τους Μαθητές Του να κηρύξουν τον Λόγο Του, βαπτίζοντας τους ανθρώπους στο όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος (*Ματθ. 28, 19*).

Ορατά στοιχεία του Μυστηρίου: Η επίκληση της Αγίας Τριάδος, η τριπλή κατάδυση σε αγιασμένο νερό, η παρουσία Ορθόδοξου Ιερέως.

Αόρατα στοιχεία του Μυστηρίου: Η απαλλαγή από το προπατορικό αμάρτημα, η ένταξη στην οικογένεια της Εκκλησίας, η ανακαίνιση του ανθρώπου, η ένδυση με τη Χάρη του Χριστού.

Όπως όλα τα Μυστήρια, έτσι και το Βάπτισμα επιτελείται με τη Χάρη του Αγίου Πνεύματος. Τα αποτελέσματα όμως εξαρτώνται από την ελευθερία και τη συμπεριφορά του κάθε ανθρώπου, ο οποίος μπορεί να πολλαπλασιάσει τα χαρίσματα αυτά ή –πόσο τραγικό- να τα αδρανοποιήσει.

Το μήνυμα
(Πάντα μία μικρή και απλή πρόταση)

- Το Βάπτισμα μας απαλλάσσει από τις συνέπειες της αμαρτίας.

- Μετά το Βάπτισμα ο άνθρωπος έχει ξαναγεννηθεί στον Παράδεισο.

- Με το Βάπτισμα «ντυνόμαστε» τον Χριστό.

- Με το Βάπτισμα γινόμαστε μέλη της Εκκλησίας.

- Με το Βάπτισμα δεχόμαστε τα δώρα του Αγίου Πνεύματος, ανάμεσα στα οποία είναι η αγάπη.

Λέξεις-κλειδιά

Πρόκειται για λέξεις, οι οποίες συμπυκνώνουν νοήματα και μηνύματα. Επιδιώκουμε να εντυπωθούν στον νου και την καρδιά των παιδιών, ως δεσμοί μνήμης με τις επιμέρους αλήθειες του εκάστοτε κεφαλαίου. Φροντίζουμε να τις ανασύρουμε τακτικά κατά τη διάρκεια του μαθήματος, επιλέγοντας μία ή δύο, οι οποίες θα κλείνουν την κάθε συνάντησή μας με τα παιδιά:

Βάπτισμα, αγιασμένο νερό, τριπλή κατάδυση, ενδυόμεθα (ντυνόμαστε) τον Χριστό, προπατορικό αμάρτημα.

ΠΡΟΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αφόρμηση

Πρόκειται για μία απλή, αλλά εύστοχη αφορμή, η οποία θα ελκύσει την προσοχή των παιδιών. Μπορεί να είναι ένα αντικείμενο, μία ιστορία, μία ερώτηση, ένα επίκαιρο γεγονός:

Για σήμερα, το νερό και το λάδι θα μπορούσαν να είναι αφορμές για το ξεκίνημα. Ακόμη καλύτερα, αν είναι δυνατόν, η κολυμβήθρα.

Δραστηριότητα

Μέσα από το βιβλίο τους, επιλέγουμε μία δραστηριότητα, αφού περιγράψουμε το νόημά της.

Ξεκλειδώνουν το κρυπτόλεξο. Τους δείχνουμε φωτογραφίες από το Βάπτισμα και εντοπίζουμε τα ορατά στοιχεία. Εύκολος είναι και ο ύμνος «Όσοι εις Χριστόν εβαπτίσθητε...». Τον μαθαίνουμε στα παιδιά, πάντα με σωστή φωνή και σωστά αρθρωμένες τις λέξεις.

Ανάγνωση

Διαβάζουμε, κατ' επιλογήν, συγκεκριμένα στοιχεία του Μυστηρίου. Επίσης προσφέρονται το αποστολικό και ευαγγελικό ανάγνωσμα. Αρχίζει η γνωριμία με το Σύμβολο της Πίστεως.

Αξιολόγηση

Με τις λέξεις-κλειδιά, καλείς τα παιδιά να αναφέρουν ποιο μέρος το μαθήματος τους φέρνει στο μυαλό.

Π.χ.: *Βάπτισμα*: Το Μυστήριο που μας απαλλάσσει από την αμαρτία και μας κάνει μέλη της Εκκλησίας.

Αγιασμένο νερό: Απαραίτητο στοιχείο, μέσα στο οποίο πραγματοποιείται τριπλή κατάδυση και ανάδυση.

Τριπλή κατάδυση και ανάδυση: Συμβολικά η συμπόρευση με τον Χριστό στον Άδη και η συμμετοχή στην ανάστασή Του.

Ενδυόμεθα (ντυνόμαστε) τον Χριστό: Η σημαντικότερη επίδραση του Βαπτίσματος.

Προπατορικό αμάρτημα: Η πράξη που χώρισε τον άνθρωπο από τον Θεό. Το Βάπτισμα καταργεί τις επιπτώσεις του και μας ξαναφέρει στην πρώτη παραδείσια κατάσταση.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Είναι σημαντικό, για την επικοινωνία με τους γονείς των παιδιών, να έχουν ένα ενημερωτικό σημείωμα για όσα γίνονται κάθε φορά στο Κατηχητικό. Με τον τρόπο αυτό, γίνονται κι εκείνοι έμμεσοι ακροατές κάποιων σημαντικών πτυχών της πίστης μας, ενώ παράλληλα διευκολύνεται η επικοινωνία με τα παιδιά τους, με βάση το μάθημα. Αναμφίβολη είναι επίσης και η ωφέλεια στο επίπεδο της επικοινωνίας της ενορίας με τις μεγαλύτερες ηλικίες. Στο φυλλάδιο αυτό ζητάς από τους γονείς κάποια υλικά, που τυχόν θα χρειαστούν για την επόμενη φορά. Ιδού ένα προτεινόμενο ενημερωτικό κείμενο:

Με το σημερινό μάθημα πραγματοποιήθηκε η πρώτη γνωριμία με το Μυστήριο του Βαπτίσματος. Τονίστηκε η σημασία του για την ανακαίνιση του ανθρώπου και την απαλλαγή από το προπατορικό αμάρτημα, την πράξη που μας χώρισε από τον Θεό. Έγινε αναφορά στα ορατά και τα αόρατα στοιχεία του, κυρίως όμως τονίστηκε η ανάγκη να πολλαπλασιάσουμε τα δώρα που λάβαμε κατά το Βάπτισμά μας με την πίστη και τη σύμφωνη με το θέλημα του Θεού ζωή μας.

5ο Μάθημα

ΒΑΠΤΙΣΜΑ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΑΓΑΠΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με το σημερινό μας μάθημα εμπεδώνουμε τα βασικά στοιχεία του Μυστηρίου του Βαπτίσματος. Συγχρόνως, αναφερόμαστε στο Θείο δώρο της αγάπης, με αφορμή τα παράλληλα αναγνώσματα, τα οποία προσφέρουν πολλές αφορμές για συζήτηση και δραστηριότητες. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να αναδεικνύεται η σημασία του Βαπτίσματος και να συνδέεται με οτιδήποτε επιλέξουμε.

ΣΚΟΠΟΣ

- Τα παιδιά να επαναλάβουν και να εμπεδώσουν τη σημασία και τα στοιχεία του Βαπτίσματος.
- Να εμβαθύνουν στην αγάπη, τα χαρακτηριστικά της και τη μεταμόρφωση που αυτή επιφέρει στην ανθρώπινη ψυχή, αλλά και στις ανθρώπινες σχέσεις.
- Να συνδέσουν τα παιδιά το νερό με την κάθαρση της ανθρώπινης ψυχής, αλλά και του σώματος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

**Θεολογικό
πλαίσιο**

Το σημερινό μάθημα συνδέει με ακόμη περισσότερα στοιχεία, το Βάπτισμα με τη αγάπη. Το Μυστήριο αυτό αποτελεί αφορμή, για να τονιστεί, πως πίσω από όλες τις ενέργειες του Θεού κρύβεται η άπειρη αγάπη Του για τον άνθρωπο.

Η ίδια αγάπη διαποτίζει και εκείνο που ο ίδιος ίδρυσε, στερέωσε με το αίμα Του και ενισχύει διαρκώς με τη Χάρη και την ευλογία Του: Την Εκκλησία. Εκεί όπου τελούνται τα Μυστήρια, που αποτελούν, μέσον ένωσης του ανθρώπου με τον Θεό. Ειδικά με το Βάπτισμα, αυτό που λέχθηκε στο προηγούμενο μάθημα, πως πρόκειται για ένδυση της ψυχής με τον Χριστό, ταυτίζεται σήμερα με την ένδυση της ψυχής με την αγάπη Του. Η ψυχή με το Βάπτισμα σφραγίζεται από την αγάπη του Θεού, συγχρόνως όμως γίνεται ικανή να σκορπίζει και η ίδια την αγάπη αυτή στον κόσμο. Ο βαπτισμένος χριστιανός είναι φορέας αγάπης στον κόσμο.

Αναμφίβολα, το νερό αποτελεί στοιχείο, που ταυτίστηκε και πριν από τον Χριστό με την κάθαρση ψυχής και σώματος. Δεν είναι τυχαίο, πως το πρωταρχικό στοιχείο της ζωής γίνεται και το βασικό Πνευματικό σύμβολο της πνευματικής ζωής. Παράλληλα, η σύνδεση αυτή συμβάλλει στη γνωριμία των παιδιών με μια πνευματική-χριστιανική οικολογία και τα οδηγεί στον σεβασμό των δώρων της ζωής.

Το μήνυμα
(Πάντα μία μικρή
και απλή πρόταση)

- Το Βάπτισμα μας ενώνει με την αγάπη του Θεού.
- Ο Χριστιανός είναι σε θέση να σκορπίζει στον κόσμο την αγάπη πουδέχτηκε με το Βάπτισμά του.
- Η κάθαρση, που γίνεται με το νερό, συμβολίζει την κάθαρση της ψυχής από τις αμαρτίες.

Λέξεις-κλειδιά

Πρόκειται για λέξεις, οι οποίες συμπυκνώνουν νοήματα και μηνύματα. Επιδιώκουμε να εντυπωθούν στον νου και την καρδιά των παιδιών, ως δεσμοί μνήμης με τις επιμέρους αλήθειες του εκάστοτε κεφαλαίου. Φροντίζουμε να τις ανασύρουμε τακτικά κατά τη διάρκεια του μαθήματος, επιλέγοντας μία ή δύο, οι οποίες θα κλείνουν την κάθε συνάντησή μας με τα παιδιά:

Βάπτισμα, νερό, αγάπη προς τον Θεό και τους ανθρώπους, πίστη.

ΠΡΟΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αφόρμηση

Πρόκειται για μία απλή, αλλά εύστοχη αφορμή, η οποία θα ελκύσει την προσοχή των παιδιών. Μπορεί να είναι ένα αντικείμενο, μία ιστορία, μία ερώτηση, ένα επίκαιρο γεγονός:

Και για σήμερα, το νερό θα μπορούσε να αποτελεί αφορμή έναρξης του μαθήματος. Ακόμη, αφορμή θα μπορούσαν να αποτελέσουν οι λέξεις κλειδιά του περασμένου μαθήματος. Αν θέλουμε, ξεκινάμε με εικόνες αγάπης, ρωτώντας τα παιδιά τι νομίζουν πως τις συνδέει.

Δραστηριότητα

Μέσα από το βιβλίο τους, επιλέγουμε μία δραστηριότητα, αφού περιγράψουμε το νόημά της. Κατασκευάζουν τον κύκλο της αγάπης.

Ως εναλλακτική δραστηριότητα, ασχολούνται με το νερό. Βλέπουν βίντεο με το μεγάλο αυτό δώρο της γης, αλλά και τη σπατάλη και μόλυνσή του.

Ανάγνωση

Διαβάζουμε τις ιστορίες του βιβλίου. Ζητάμε από τα παιδιά να τις σχολιάσουν. Επαναφέρουμε στη μνήμη τους το «Πιστεύω».

Αξιολόγηση

Με τις λέξεις-κλειδιά, καλείς τα παιδιά να αναφέρουν ποιο μέρος το μαθήματος τους φέρνει στο μυαλό.

Π.χ.: *Βάπτισμα*: Το Μυστήριο, που μας ενώνει με την αγάπη του Θεού.

Νερό: Το μεγάλο δώρο της ζωής, το σύμβολο της εσωτερικής κάθαρσης.

Αγάπη προς τον Θεό και τους ανθρώπους: Τα μεγάλα δώρα του βαπτίσματος και αυτό που περιμένει ο κόσμος από μας.

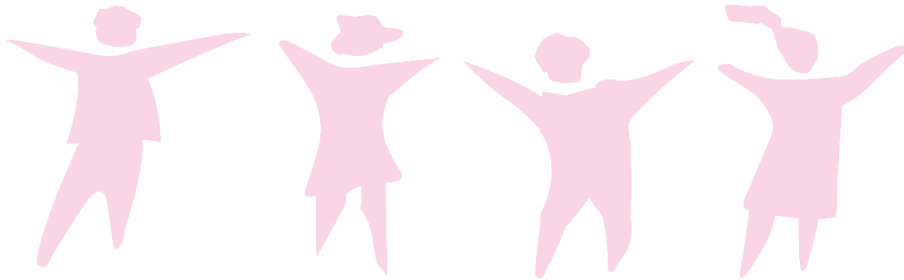
Πίστη: Η γέφυρα που μας ενώνει με τον Θεό και μας βοηθά να καταλάβουμε την αλήθεια του Βαπτίσματος.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Είναι σημαντικό, για την επικοινωνία με τους γονείς των παιδιών, να έχουν ένα ενημερωτικό σημείωμα για όσα γίνονται κάθε φορά στο Κατηχητικό. Με τον τρόπο αυτό, γίνονται κι εκείνοι έμμεσοι ακροατές κάποιων σημαντικών πτυχών της πίστης μας, ενώ παράλληλα διευκολύνεται η επικοινωνία με τα παιδιά τους, με βάση το μάθημα. Αναμφίβολη είναι επίσης και η ωφέλεια στο επίπεδο της επικοινωνίας της ενορίας με τις μεγαλύτερες ηλικίες. Στο φυλλάδιο αυτό ζητάς από τους γονείς κάποια υλικά, που τυχόν θα χρειαστούν για την επόμενη φορά. Ιδού ένα προτεινόμενο ενημερωτικό κείμενο:

Με το σημερινό μάθημα εμπεδώσαμε τις βασικές έννοιες και τα στοιχεία του Βαπτίσματος. Η αγάπη, ως δώρο του Αγί-

ου Πνεύματος, που μας δίδεται με το Βάπτισμα, έγινε αφορμή για πολλές συζητήσεις γύρω από τη μορφή που παίρνει αυτή στην καθημερινότητά μας. Συνδέσαμε την αγάπη προς τον Θεό με την αγάπη προς τους ανθρώπους. Τέλος, με ευκαιρία το νερό, το βασικό στοιχείο του Βαπτίσματος, αναφερθήκαμε στη σημασία του για τη ζωή και τους τρόπους που μπορούν να το προστατεύσουν.

6ο Μάθημα

ΤΟ ΧΡΙΣΜΑ Α΄

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με το σημερινό μας μάθημα, προσεγγίζουμε το Μυστήριο του Χρίσματος. Πρόκειται για ένα Μυστήριο, που συνήθως ταυτίζεται με τη Βάπτισι. Θέλει μια σημαντική προσπάθεια να εντοπίσουν τα παιδιά την ιδιαίτερη σκοπιμότητά του και να καταφέρουν να το διακρίνουν από την ακολουθία του Βαπτίσματος, επισημαίνοντας τα συγκεκριμένα ορατά στοιχεία του.

ΣΚΟΠΟΣ

- Τα παιδιά να γνωρίσουν από κοντά τα ορατά και αόρατα στοιχεία του Μυστηρίου του Χρίσματος.
- Να το συνδέσουν με όλα τα δώρα του Αγίου Πνεύματος.
- Να συνδέσουν το Βάπτισμα με τις δυνατότητες που δίνει στον άνθρωπο αυτή η δωρεά.
- Να θεωρήσουν το Χρίσμα σαν ένδυση μιας πανοπλίας, που προστατεύει, αλλά και εξοπλίζει τον άνθρωπο με δυνατότητες να πράττει το καλό.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

**Θεολογικό
πλαίσιο**

Το σημερινό μάθημα για το Χρίσμα αναδεικνύει την δωρεά των πνευματικών δώρων στον άνθρωπο αμέσως μετά το Βάπτισμα. Πρέπει από την αρχή να γίνει σαφές, πως δεν πρόκειται για μια απλή συμπλήρωση του Βαπτίσματος, αλλά Μυστήριο με τον δικό του ιδιαίτερο χαρακτήρα.

Το Χρίσμα ολοκληρώνει την ενέργεια του Βαπτίσματος, στερεώνοντας και ενισχύοντας τη ζωή του νέου μέλους της Εκκλησίας. Κάθε νέα ζωή, όταν γεννηθεί, χρειάζεται φροντίδα και ειδικές συνθήκες να αναπτυχθεί. Αυτή είναι και η λειτουργία του Χρίσματος.

Ορατά στοιχεία του Χρίσματος είναι: Το Άγιο Μύρο, δηλ. αγιασμένο λάδι, αναμεμιγμένο με αρωματικές ουσίες, που συμβολίζουν την ευωδία των πνευματικών χαρισμάτων, την χρίση, δηλ. την επάλειψη σημείων του σώματος (στο μέτωπο, στα αυτιά, στη μύτη, στο στήθος) σε σχήμα Σταυρού. Επίσης, η παρουσία ορθόδοξου Ιερέως.

Αόρατα στοιχεία του Μυστηρίου: Οι δωρεές του Αγίου Πνεύματος και η πνευματική δύναμη αντίστασης στις επιδράσεις του Διαβόλου.

Και για το Βάπτισμα, όπως και για το Χρίσμα, μπορεί να διατυπωθεί η ερώτηση για το νόημα διενέργειάς τους σε νήπια. Το ότι δεν αντιλαμβάνονται το νόημα των Μυστηρίων, μήπως μειώνει την αξία τους; Η απάντηση είναι πως οι δωρεές δίνονται πλήρως. Αναπτυσσόμενος όμως ο άνθρωπος, αποφασίζει για την καρποφορία τους. Πρέπει να λέγεται πάντοτε, πως όλα τα Μυστήρια επιτελούνται με τη Χάρη του Αγίου Πνεύματος. Τα αποτελέσματα όμως εξαρτώνται από την ελευθερία και τη συμπεριφορά του κάθε ανθρώπου, ο οποίος μπορεί να πολλαπλασιάσει τα χαρίσματα αυτά ή –πόσο τραγικό– να τα αδρανοποιήσει.

Το μήνυμα
(Πάντα μία μικρή
και απλή πρόταση)

- Με το Χρίσμα δεχόμαστε τις δωρεές του Αγίου Πνεύματος.
- Το Χρίσμα ολοκληρώνει και ενισχύει τα αποτελέσματα του Βαπτίσματος.
- Η αναγεννημένη ψυχή δέχεται με το Χρίσμα τους σπόρους της νέας της ζωής, προστατευμένη από τις επιθέσεις του διαβόλου.

Λέξεις-κλειδιά

Πρόκειται για λέξεις, οι οποίες συμπυκνώνουν νοήματα και μηνύματα. Επιδιώκουμε να εντυπωθούν στον νου και την καρδιά των παιδιών, ως δεσμοί μνήμης με τις επιμέρους αλήθειες του εκάστοτε κεφαλαίου. Φροντίζουμε να τις ανασύρουμε τακτικά κατά τη διάρκεια του μαθήματος, επιλέγοντας μία ή δύο, οι οποίες θα κλείνουν την κάθε συνάντησή μας με τα παιδιά:

Χρίσμα, δώρα Αγίου Πνεύματος, πνευματική πανοπλία, Άγιο Μύρο, Ευωδία των χαρισμάτων του Αγίου Πνεύματος.

ΠΡΟΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αφόρμηση

Πρόκειται για μία απλή, αλλά εύστοχη αφορμή, η οποία θα ελκύσει την προσοχή των παιδιών. Μπορεί να είναι ένα αντικείμενο, μία ιστορία, μία ερώτηση, ένα επίκαιρο γεγονός:

Για σήμερα, το μικρό δοχείο με το Άγιο Μύρο, που υπάρχει σε κάθε ναό, θα ήταν το καλύτερο ξεκίνημα.

Δραστηριότητα

Μέσα από το βιβλίο τους, επιλέγουμε μία δραστηριότητα, αφού περιγράψουμε το νόημα της.

Τους δείχνουμε φωτογραφίες από το Χρίσμα και εντοπίζουμε τα ορατά στοιχεία.

Ανάγνωση

Διαβάζουμε, κατ' επιλογήν, συγκεκριμένα στοιχεία του Μυστηρίου, κατά προτίμηση τα λόγια, κατά τη διάρκεια της χρίσεως. Αν θέλουμε, αναφερόμαστε και στην περικοπή της Προς Γαλάτας επιστολής.

Αξιολόγηση

Με τις λέξεις-κλειδιά, καλείς τα παιδιά να αναφέρουν ποιο μέρος του μαθήματος τους φέρνει στο μυαλό.

Π.χ.: *Χρίσμα*: Το Μυστήριο που ακολουθεί το Βάπτισμα και χαρίζει τα δώρα του Αγίου Πνεύματος.

Δώρα Αγίου Πνεύματος: Τα αναφέρουμε, όπως τα αναφέρει το βιβλίο μας και αναθέτουμε στα παιδιά, αν είναι δυνατόν να τα μάθουν απ' έξω.

Πνευματική πανοπλία: Η προστασία που μας παρέχει το Χρίσμα.

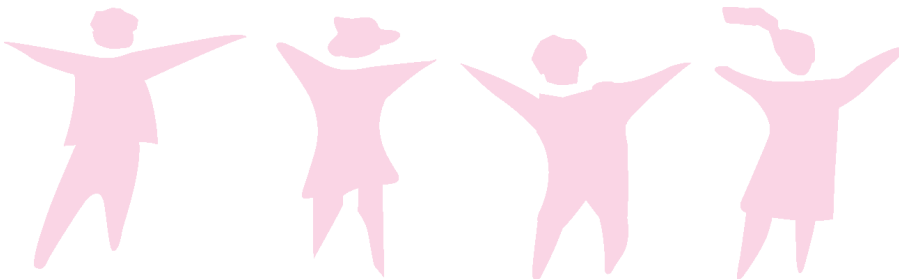
Άγιο Μύρο: Το ορατό στοιχείο που συμβολίζει τα πνευματικά δώρα.

Ευωδία των χαρισμάτων του Πνεύματος: Η ομορφιά της ψυχής που δέχεται τα δώρα της αγάπης του Θεού.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Είναι σημαντικό, για την επικοινωνία με τους γονείς των παιδιών, να έχουν ένα ενημερωτικό σημείωμα για όσα γίνονται κάθε φορά στο Κατηχητικό. Με τον τρόπο αυτό, γίνονται κι εκείνοι έμμεσοι ακροατές κάποιων σημαντικών πτυχών της πίστης μας, ενώ παράλληλα διευκολύνεται η επικοινωνία με τα παιδιά τους, με βάση το μάθημα. Αναμφίβολη είναι επίσης και η ωφέλεια στο επίπεδο της επικοινωνίας της ενορίας με τις μεγαλύτερες ηλικίες. Στο φυλλάδιο αυτό ζητάς από τους γονείς κάποια υλικά, που τυχόν θα χρειαστούν για την επόμενη φορά. Ιδού ένα προτεινόμενο ενημερωτικό κείμενο:

Με το σημερινό μάθημα πραγματοποιήθηκε η πρώτη γνωριμία με το Μυστήριο του Χρίσματος. Τονίστηκε η σημασία του για τον καλλωπισμό της ψυχής με τα δώρα του Πνεύματος. Είναι σημαντικό να μάθουν τα παιδιά να το ξεχωρίζουν από τη Βάπτισμα, αλλά και να συνειδητοποιήσουν την ιδιαίτερη σκοπιμότητά του. Η εικόνα μιας πανοπλίας, γνωστή στα παιδιά από τα παιχνίδια τους, αποτελεί μια επιτυχή συμβολική απεικόνιση της προστασίας που παρέχουν στην ψυχή τα δώρα του Αγίου Πνεύματος, που μας δίδονται με το Μυστήριο του Χρίσματος.

7ο Μάθημα

ΤΟ ΧΡΙΣΜΑ Β΄

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με το σημερινό μας μάθημα, συνεχίζουμε τη γνωριμία με το Μυστήριο του Χρίσματος, επικεντρώνοντας την προσοχή μας στον πολλαπλασιασμό των χαρισμάτων, που αυτό μας παρέχει. Οδηγός μας σήμερα είναι μία παραβολή, γεμάτη Πνευματικό νόημα και πολλά διδάγματα. Παράλληλα, γίνεται λόγος για το Άγιο Μύρο.

ΣΚΟΠΟΣ

- Τα παιδιά να επαναλάβουν τα βασικά στοιχεία του περασμένου μαθήματος.
- Τα παιδιά να επικεντρώσουν την προσοχή τους στην ανάπτυξη των δωρεών του Αγίου Πνεύματος.
- Να συνειδητοποιήσουν τη σημασία της συμμετοχής τους.
- Να μάθουν για το Άγιο Μύρο και, εξ αφορμής αυτού, να γίνει αναφορά στο Οικουμενικό μας Πατριαρχείο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Θεολογικό πλαίσιο Το σημερινό μάθημα δίνει την αφορμή να συζητήσουμε με τα παιδιά το κρίσιμο θέμα του πολλαπλασιασμού των χαρισμάτων μας. Η παραβολή που αναφέρει το βιβλίο μας είναι πλούσια σε νοήματα και δίνει αφορμή για εμβαθύνσεις.

Πρόκειται για την παραβολή των ταλάντων. Σκοπός της είναι να αναδείξει πως η παροχή των δωρεών του Πνεύματος αποτελεί αρχή και όχι τέλος. Αιτία ανάληψης ευθύνης και όχι εφησυχασμού και κομπασμού.

Στην παραβολή δεν λαμβάνουν όλοι το ίδιο. Αυτό δεν πρέπει να οδηγήσει στην παρεξήγηση πως το Άγιο Πνεύμα κάνει διακρίσεις. Τα δώρα Του είναι ίδια για όλους. Πέρα όμως από τα εννέα κοινά χαρίσματα προς όλους, υπάρχουν και ιδιαίτερα χαρίσματα, που ποικίλλουν από άνθρωπο σε άνθρωπο.

Τα κριτήρια του Θεού είναι πάντα τα ίδια. Ένα είναι το ζητούμενο: Ο πολλαπλασιασμός τους. Ίδιον έπαινο ακούει εκείνος με τα δέκα, ίδιον εκείνος με τα τέσσερα.

Δεν πρέπει να παραλείψουμε να συνδέσουμε την παραβολή με την αγάπη, που αναφέρθηκε σε προηγούμενο μάθημα. Ο πολλαπλασιασμός των χαρισμάτων συνδέεται με την αγάπη. Τα ιδιαίτερα ταλέντα του καθενός παίρνουν αξία, όταν γίνονται εργαλεία αγάπης και όχι υπερφάνειας ή αδικίας.

Το μήνυμα
(Πάντα μία μικρή και απλή πρόταση)

- Το Χρίσμα είναι το Μυστήριο της δωρεάς των χαρισμάτων του Πνεύματος.
- Πέρα από τα γενικά χαρίσματα, ο Θεός προικίζει τον καθένα με ιδιαίτερα χαρίσματα.

- Τα δώρα του καθενός τα πολλαπλασιάζει η αγάπη.
- Δεν αρκεί η ύπαρξη των χαρισμάτων. Χρειάζεται η πνευματική εργασία και η καλλιέργειά τους.

Λέξεις-κλειδιά

Πρόκειται για λέξεις, οι οποίες συμπυκνώνουν νοήματα και μηνύματα. Επιδιώκουμε να εντυπωθούν στον νου και την καρδιά των παιδιών, ως δεσμοί μνήμης με τις επιμέρους αλήθειες του εκάστοτε κεφαλαίου. Φροντίζουμε να τις ανασύρουμε τακτικά κατά τη διάρκεια του μαθήματος, επιλέγοντας μία ή δύο, οι οποίες θα κλείνουν την κάθε συνάντησή μας με τα παιδιά:

Χρίσμα, Άγιο Μύρο, Τάλαντα, πολλαπλασιασμός των δωρεών.

ΠΡΟΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αφορμηση

Πρόκειται για μία απλή, αλλά εύστοχη αφορμή, η οποία θα ελκύσει την προσοχή των παιδιών. Μπορεί να είναι ένα αντικείμενο, μία ιστορία, μία ερώτηση, ένα επίκαιρο γεγονός:

Και πάλι, για σήμερα, το δοχείο με το Άγιο Μύρο αποτελεί την καλύτερη αφορμή έναρξης του μαθήματος.

Δραστηριότητα

Μέσα από το βιβλίο τους, επιλέγουμε μία δραστηριότητα, αφού περιγράψουμε το νόημά της.

Κάνουμε μια συζήτηση για το ποια νομίζουν τα παιδιά πως είναι τα 1-

διαίτερα χαρίσματα τους και ποιοι είναι τρόποι πολλαπλασιασμού τους. Καλό θα ήταν να δείχναμε εικόνες από την παρασκευή του Αγίου Μύρου. Ευκαιρία για αναφορά και στο Οικουμενικό Πατριαρχείο και ευρύτερα στη Βασιλεύουσα. Το οπτικό υλικό είναι άφθονο.

Ανάγνωση

Διαβάζουμε την παραβολή, η οποία προσφέρεται και για θεατροποίηση.

Αξιολόγηση

Με τις λέξεις-κλειδιά, καλείς τα παιδιά να αναφέρουν ποιο μέρος του μαθήματος τους φέρνει στο μυαλό.

Π.χ.: *Χρίσμα*: Το Μυστήριο της δωρεάς των χαρισμάτων του Αγίου Πνεύματος.

Άγιο Μύρο: Το σύμβολο των χαρισμάτων του Πνεύματος

Τάλαντα: Τα ιδιαίτερα χαρίσματα που περιμένουν αξιοποίηση.

Πολλαπλασιασμός των δωρεών: Η καρποφορία των δώρων μας, με συστηματική καλλιέργεια και συνεπή πνευματική ζωή.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Είναι σημαντικό, για την επικοινωνία με τους γονείς των παιδιών, να έχουν ένα ενημερωτικό σημείωμα για όσα γίνονται κάθε φορά στο Κατηχητικό. Με τον τρόπο αυτό, γίνονται κι εκείνοι έμμεσοι ακροατές κάποιων σημαντικών πτυχών της πίστης μας, ενώ παράλληλα διευκολύνεται η επικοινωνία με τα παιδιά τους, με βάση το μάθημα. Αναμφίβολη είναι επίσης και η ωφέλεια στο επίπεδο της επικοινωνίας της ενορίας με τις μεγαλύτερες ηλικίες. Στο φυλλάδιο αυτό ζητάς από τους γονείς κάποια υλικά, που τυχόν θα χρειαστούν για την επόμενη φορά. Ιδού ένα προτεινόμενο ενημερωτικό κείμενο:

Με το σημερινό μάθημα ολοκληρώθηκε η γνωριμία με το Μυστήριο του Χρίσματος. Ιδιαίτερη αναφορά έγινε στην ευθύνη του κάθε ανθρώπου, σε σχέση με τα ιδιαίτερα χαρίσματα που έχει λάβει. Η σημερινή ιστορία μιλάει για ένα παιδί, που αρκείται σε αυτά που έχει –ή που νομίζει ότι έχει– αδιαφορώντας για την προσωπική του συμμετοχή. Ως γονείς, πολλές φορές πέφτουμε κι εμείς σ' αυτό το μικρό λάθος: Είμαστε έτοιμοι να επαινέσουμε χαρίσματα και επιδόσεις, δύσκολα όμως ανταμείβουμε την προσπάθεια, ανεξάρτητα από την τελική επίδοση. Επίσης, τα ιδιαίτερα χαρίσματα δεν τα εντοπίζουμε πάντα ή παρασυρόμαστε στην αξιολόγησή τους από την κοινωνία ή το εκπαιδευτικό σύστημα. Το αριστείο σε ένα μάθημα εύκολα εντοπίζεται, χαρίσματα όμως ψυχικά, όπως η δυνατότητα να ακούμε τον άλλον, να ερχόμαστε στη θέση του, να συμπαριστάμεθα ή να υποστηρίζουμε τον αδύναμο, θεωρούνται αμελητέα, ίσως επειδή δεν βαθμολογούνται –ευτυχώς–ακόμη. Ας μάθουμε να αναγνωρίσουμε και εκείνα που ο Θεός θεωρεί σημαντικά. Θα συμβάλουμε καθοριστικά στον πολλαπλασιασμό τους.

8ο Μάθημα

ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΗ Α΄

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με το σημερινό μας μάθημα, προσεγγίζουμε το Μυστήριο της Εξομολογήσεως. Το δεύτερο Βάπτισμα, όπως το αποκαλούν οι Πατέρες της Εκκλησίας μας. Μυστήριο απαραίτητο για την πορεία του Χριστιανού. Έχουμε και μια εκκρεμότητα: Ποιο είναι το δώρο του Αγίου Πνεύματος, που συνδέεται με το Μυστήριο του Χρίσματος; Αυτά αποτελούν το περιεχόμενο του σημερινού μαθήματος.

ΣΚΟΠΟΣ

- Τα παιδιά να γνωρίσουν από κοντά τα ορατά και αόρατα στοιχεία του Μυστηρίου της Εξομολογήσεως.
- Να το συνδέσουν με τη συγχώρηση των αμαρτημάτων τους, κυρίως όμως να το θεωρήσουν ως γέφυρα που τα οδηγεί κοντά στον Θεό.
- Να νιώσουν πως η Εξομολόγηση ξαναστεριώνει τη σχέση τους με τον Θεό και τα οδηγεί στην αγάπη Του.
- Να συνδέσουν (από το προηγούμενο μάθημα) το Χρίσμα με τη χαρά και να αναζητήσουν το ιδιαίτερο δώρο της Εξομολογήσεως.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

**Θεολογικό
πλαίσιο**

Το σημερινό μάθημα για την Εξομολόγηση δίνει αφορμή για προβληματισμό των παιδιών πάνω σε αυτά που μας χωρίζουν από τον Θεό και τους τρόπους να τα εξαλείψουμε.

Αμαρτία είναι κάτι που έρχεται σε αντίθεση με το θέλημα του Θεού. Μια τέτοια συμπεριφορά δεν απομακρύνει τον Θεό από τη ζωή μας. Κλείνει όμως την καρδιά μας και μας εμποδίζει να τον υποδεχτούμε ως Σωτήρα και ως μεγάλο Φίλο μας.

Κάθε αμαρτία γκρεμίζει μια σχέση. Τη σχέση μας με τον Θεό. Είναι σαν να προδίδουμε ένα φίλο. Εκείνος είναι πάντα εκεί, εμείς όμως ξέρουμε πως ανοίξαμε μαζί του ένα ρήγμα. Κάτι μας εμποδίζει να Τον προσεγγίσουμε. Χρειαζόμαστε κάτι, κάποιον για να ανοίξει πάλι ο δρόμος.

Να λοιπόν τι χρειάζεται: Πρώτα θάρρος να αποδεχτούμε το λάθος μας. Μετά, η μεγάλη επιθυμία να ξαναβρεθούμε δίπλα στον Χριστό. Και τρίτο, ο Πνευματικός μας, αυτός που φέρει τη δυνατότητα να συγχωρεί και να μας ξαναδίνει θάρρος να επιστρέψουμε.

Με το Βάπτισμα, η αμαρτία δεν μπορεί να επηρεάσει την ψυχή μας, αν εμείς δεν επιμένουμε σ' αυτήν. Αν θέλουμε, η ψυχή μας θα μείνει κάτασηρη, αρκεί να επαναλαμβάνουμε κάτι που συνέβη στο Βάπτισμα: Τον καθαρισμό της. Αυτό μας δίνει η Εξομολόγηση.

Ορατά στοιχεία της Εξομολογήσεως είναι: Το συναίσθημα της μετάνοιας, αυτή η βαθιά ανάγκη επιστροφής. Και κατόπιν, η κατάθεση των αμαρτιών μας ενώπιον του Πνευματικού μας. Ορατό σημείο επίσης είναι και η συγχωρητική ευχή, που διαβάζεται από Ορθόδοξο Ιερέα.

Αόρατα στοιχεία είναι: Η άφεση των αμαρτιών μας. Κυρίως όμως η χαρά των ουρανίων δυνάμεων, των αγγέλων, και ιδιαίτερα του ίδιου του Θεού για την επιστροφή μας.

Το μήνυμα
(Πάντα μία μικρή και απλή πρόταση)

- Η Εξομολόγηση αποτελεί ένα δεύτερο Βάπτισμα.
- Με την Εξομολόγηση η ψυχή ξαναβρίσκει την καθαρότητα του Βαπτίσματος.
- Με την Εξομολόγηση στερεώνεται ξανά η σχέση μας με τον Θεό.
- Δεν υπάρχουν αμαρτήματα που δεν συγχωρούνται, παρά μόνον η βλασφημία, δηλ. η απιστία προς το Άγιο Πνεύμα. Είναι έτσι σαν να αποκλείει μόνος του τη σωτηρία του.

Λέξεις-κλειδιά

Πρόκειται για λέξεις, οι οποίες συμπυκνώνουν νοήματα και μηνύματα. Επιδιώκουμε να εντυπωθούν στον νου και την καρδιά των παιδιών, ως δεσμοί μνήμης με τις επιμέρους αλήθειες του εκάστοτε κεφαλαίου. Φροντίζουμε να τις ανασύρουμε τακτικά κατά τη διάρκεια του μαθήματος, επιλέγοντας μία ή δύο, οι οποίες θα κλείνουν την κάθε συνάντησή μας με τα παιδιά:

Εξομολόγηση, κάθαρση ψυχής, επιστροφή, σχέση με τον Θεό, άφεση αμαρτιών, συγχώρηση.

ΠΡΟΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αφόρμηση

Πρόκειται για μία απλή, αλλά εύστοχη αφορμή, η οποία θα ελκύσει την προσοχή των παιδιών. Μπορεί να είναι ένα αντικείμενο, μία ιστορία, μία ερώτηση, ένα επίκαιρο γεγονός:

Για σήμερα, θα πρότεινα να ξεκινήσει το μάθημα με το πετραχήλι. Είναι το μέρος της στολής του Ιερέα, που κατ' εξοχήν έχει συνδυαστεί με την Εξομολόγηση. Για τον Πνευματικό μας λέμε πως μας έχει κάτω από το πετραχήλι του.

Δραστηριότητα

Μέσα από το βιβλίο τους, επιλέγουμε μία δραστηριότητα, αφού περιγράψουμε το νόημά της.

Χρωματίζουμε την εικόνα.

Ανάγνωση

Διαβάζουμε τη συγχωρητική ευχή. Επίσης επιλεγμένα αποσπάσματα από τη διδασκαλία των Πατέρων μας για την Ιερά εξομολόγηση.

Αξιολόγηση

Με τις λέξεις-κλειδιά, καλείς τα παιδιά να αναφέρουν ποιο μέρος το μαθήματος τους φέρνει στο μυαλό.

Π.χ.: *Εξομολόγηση:* Το Μυστήριο της Θείας Συγγνώμης.

Κάθαρση ψυχής: Το αποτέλεσμα της Εξομολόγησης.

Επιστροφή: Η Μετάνοια.

Σχέση με τον Θεό: Αυτό που εμποδίζει η αμαρτία.

Άφεση αμαρτιών: Το ρίζιμο του τείχους που μας χωρίζει από τον Θεό.

Συγχώρηση: Δώρο του Θεού.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Είναι σημαντικό, για την επικοινωνία με τους γονείς των παιδιών, να έχουν ένα ενημερωτικό σημείωμα για όσα γίνονται κάθε φορά στο Κατηχητικό. Με τον τρόπο αυτό, γίνονται κι εκείνοι έμμεσοι ακροατές κάποιων σημαντικών πτυχών της πίστης μας, ενώ παράλληλα διευκολύνεται η επικοινωνία με τα παιδιά τους, με βάση το μάθημα. Αναμφίβολη είναι επίσης και η ωφέλεια στο επίπεδο της επικοινωνίας της ενορίας με τις μεγαλύτερες ηλικίες. Στο φυλλάδιο αυτό ζητάς από τους γονείς κάποια υλικά, που τυχόν θα χρειαστούν για την επόμενη φορά. Ιδού ένα προτεινόμενο ενημερωτικό κείμενο:

Με το σημερινό μάθημα προσεγγίσαμε το Μυστήριο της Εξομολόγησης. Ένα Μυστήριο απαραίτητο και κρίσιμο, διότι συνδέεται με την αναζήτηση Πνευματικού με διάκριση, ευγένεια, εμπειρία, λεπτότητα και ένα πλήθος πνευματικών προσόντων. Δεν είναι τυχαίο, πως οι Πατέρες της Εκκλησίας μας θεωρούν τον καλό Πνευματικό ως ευλογία Θεού. Παράλληλα, όμως, τα παιδιά πρέπει να εξοικειωθούν με τη μετάνοια και τη διαρκή διόρθωση, όχι βέβαια υπό την πίεση μιας ποινής, όσο με τη χρήση του φιλότιμου. Να κατορθώσουμε να μεταδώσουμε στα παιδιά το γλυκό πρόσωπο ενός Χριστού-φίλου, που επιθυμεί διαρκώς μια σχέση μαζί τους. Ας γίνει πρώτο μέλημά τους να μην λυπούν τον Θεό. Και μετά, ας κατανοήσουν, όπως όλοι μας, πως η αμαρτία πρώτα εμάς πληγώνει και πρώτοι εμείς υφιστάμεθα τις συνέπειές της. Ο Θεός πάντα περιμένει τη μετάνοιά μας. Μας αναζητά. Ας μάθουν τα παιδιά, κι εμείς μαζί τους, να ακούνε πάντα το ευλογημένο κάλεσμα Του.

9ο Μάθημα

ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΗ Β΄

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με το σημερινό μας μάθημα, εμπεδώνουμε τις βασικές έννοιες του προηγούμενου μαθήματος σχετικά με την Εξομολόγηση. Δίνουμε και στο Μυστήριο αυτό το δικό του ιδιαίτερο δώρο. Έρχεται και ο Προφήτης Ιωνάς, μέσα από τη δική του προσωπική ιστορία, να μας εντυπωσιάσει σχετικά με τη δύναμη της μετάνοιας.

ΣΚΟΠΟΣ

- Τα παιδιά να εμπεδώσουν τις έννοιες σχετικά με το Μυστήριο της Εξομολογήσεως.
- Να το συνδέσουν με την ειρήνη, που συμπεριλαμβάνεται στα δώρα του Αγίου Πνεύματος.
- Να προβληματιστούν γύρω από τη σκληροκαρδία, που πολλές φορές δείχνουν οι άνθρωποι και την φιλανθρωπία, που δείχνει ο Θεός.
- Να συνειδητοποιήσουν τη δύναμη της μετάνοιας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

**Θεολογικό
πλαίσιο**

Το σημερινό δεύτερο μάθημα για την Εξομολόγηση συμπληρώνει με μία ιστορία από την Παλαιά Διαθήκη το προηγούμενο. Πριν από αυτό, όμως, η λέξη «ειρήνη», ως δώρο του Αγίου Πνεύματος, έρχεται να συνδεθεί με το Μυστήριο αυτό. Και πράγματι, αυτή η γαλήνη, αυτή η ηρεμία, που αναφέρεται στην ιστορία μας, αντιπροσωπεύει το συναίσθημα που ακολουθεί την εξομολόγηση. Και αυτό, διότι η αμαρτία ουσιαστικά είναι κάτι το ανεπιθύμητο για τον άνθρωπο. Όπως μας περιγράφουν οι Πατέρες της Εκκλησίας μας, ο αμαρτωλός είναι ένας διχασμένος άνθρωπος, που ουσιαστικά πράττει εναντίον του αληθινού θελήματός του.

Η φυσική μας κατάσταση είναι η υπακοή στο θέλημα του Θεού. Κάθε τι που παραβιάζει αυτό το θέλημα, δημιουργεί μέσα μας έναν διχασμό, μία –όπως λέγεται– παρά φύσιν κατάσταση. Αυτό οφείλεται στα πάθη που αναπτύσσονται στην ψυχή. Ο άνθρωπος κυριολεκτικά διχάζεται, σαν να έχει δύο εαυτούς. Μαίνεται ένας εσωτερικός πόλεμος. Η Εξομολόγηση, λοιπόν, αποκαθιστά μια εσωτερική ειρήνη.

Η ιστορία με τον Προφήτη Ιωνά είναι χαρακτηριστική για τη δύναμη της μετάνοιας. Με συναρπαστικό τρόπο περιγράφει τον ζήλο της μεταστροφής των Νινευιτών, αλλά και πώς τελικά παρουσιάζεται η μετάνοια να αντιστρέφει ακόμη και το θέλημα του Θεού! Αυτό που προξενεί ιδιαίτερη εντύπωση, είναι η στάση του Ιωνά, που θυμίζει συμπεριφορές σκληρόκαρδες, αντίστοιχες με εκείνες των Φαρισαίων της Παλαιάς Διαθήκης. Πολλές φορές, ο κόσμος καταδικάζει αλλά ο Θεός συγχωρεί.

Το μήνυμα
(Πάντα μία μικρή
και απλή πρόταση)

- Η Εξομολόγηση γαλννεύει την ψυχή.
- Η διάθεση για μετάνοια βρίσκει πάντα τον Θεό έτοιμο να συγχωρήσει.

- Δεν έχουμε δικαίωμα να στερούμε τη συγγνώμη από εκείνον, που ο Θεός συγχωρεί.

Λέξεις-κλειδιά

Πρόκειται για λέξεις, οι οποίες συμπυκνώνουν νοήματα και μηνύματα. Επιδιώκουμε να εντυπωθούν στον νου και την καρδιά των παιδιών, ως δεσμοί μνήμης με τις επιμέρους αλήθειες του εκάστοτε κεφαλαίου. Φροντίζουμε να τις ανασύρουμε τακτικά κατά τη διάρκεια του μαθήματος, επιλέγοντας μία ή δύο, οι οποίες θα κλείνουν την κάθε συνάντησή μας με τα παιδιά:

Εξομολόγηση, Σκληροκαρδία, Ειρήνη, Επιστροφή, Μετάνοια.

ΠΡΟΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αφόρμηση

Πρόκειται για μία απλή, αλλά εύστοχη αφορμή, η οποία θα ελκύσει την προσοχή των παιδιών. Μπορεί να είναι ένα αντικείμενο, μία ιστορία, μία ερώτηση, ένα επίκαιρο γεγονός:

Η συναρπαστική ιστορία του Ιωνά προσφέρεται σήμερα για ξεκίνημα του μαθήματος. Εντυπωσιακή θα ήταν και η παρουσίαση μιας μεγάλης κολοκύθας.

Δραστηριότητα

Μέσα από το βιβλίο τους, επιλέγουμε μία δραστηριότητα, αφού περιγράψουμε το νόημά της.

Διδακτικό θα ήταν να πούμε όλοι μαζί το «Πάτερ ημών», εντοπίζοντας τη σχέση της συγγνώμης του Θεού προς εμάς με τη συγγνώμη τη δική μας, που οφείλουμε προς τους άλλους ανθρώπους. («Και άφες ημίν τα οφειλήματα ημών, ως και ημεείς αφήμεν τοις οφειλέταις ημών»)

Ανάγνωση

Διαβάζουμε την ιστορία του βιβλίου, καθώς και εκείνη του Ιωνά.

Αξιολόγηση

Με τις λέξεις-κλειδιά, καλείς τα παιδιά να αναφέρουν ποιο μέρος του μαθήματος τους φέρνει στο μυαλό.

Π.χ.: *Εξομολόγηση*: Το Μυστήριο της επιστροφής του ανθρώπου στον Θεό.

Σκληροκαρδία: Ένα ανθρώπινο πάθος, που έρχεται σε απόλυτη αντίθεση με τη φιλανθρωπία του Θεού.

Ειρήνη: Η εσωτερική γαλήνη, που φέρνει η Εξομολόγηση.

Επιστροφή στον Θεό: Το αποτέλεσμα της μετάνοιας.

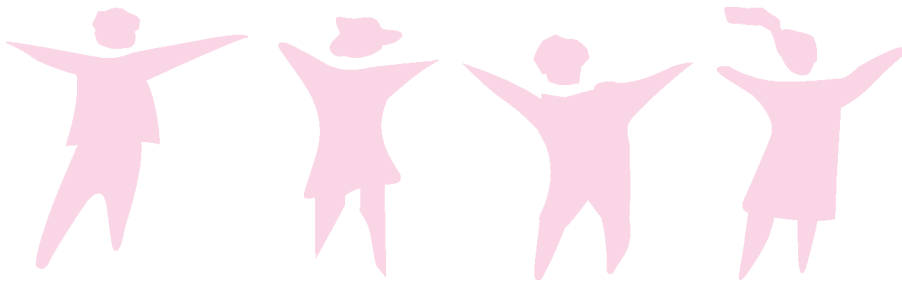
Μετάνοια: Ένα νέο ξεκίνημα.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Είναι σημαντικό, για την επικοινωνία με τους γονείς των παιδιών, να έχουν ένα ενημερωτικό σημείωμα για όσα γίνονται κάθε φορά στο Κατηχητικό. Με τον τρόπο αυτό, γίνονται κι εκείνοι έμμεσοι ακροατές κάποιων σημαντικών πτυχών της πίστης μας, ενώ παράλληλα διευκολύνεται η επικοινωνία με τα παιδιά τους, με βάση το μάθημα. Αναμφίβολη είναι επίσης και η ωφέλεια στο επίπεδο της επικοινωνίας της ενορίας με τις μεγαλύτερες ηλικίες. Στο φυλλάδιο αυτό ζητάς από τους γονείς κάποια υλικά, που τυχόν θα χρειαστούν για την επόμενη φορά. Ιδού ένα προτεινόμενο ενημερωτικό κείμενο:

Με το σημερινό μάθημα ολοκληρώνεται η ενότητα της Εξομολόγησης. Συνδυάστηκε με την εσωτερική ειρήνη. Η γνωστή ιστορία του Ιωνά, από την Παλαιά Διαθήκη, έδειξε τη δύναμη της μετάνοιας και πόσο αποτελεσματική είναι στον

δρόμο της επιστροφής του ανθρώπου. Η ιστορία αυτή όμως έθεσε και το θέμα ενός ανθρώπινου πάθους, της σκληροκαρδίας, που πολλές φορές μας χαρακτηρίζει. Όσο είναι δυνατόν, λοιπόν, ας συνδυάζουν τα παιδιά τη συγγνώμη που δεχόμαστε από τον Θεό με τη συγγνώμη που παραχωρούμε εμείς στους άλλους ανθρώπους.

10ο Μάθημα

Η ΘΕΙΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ Α΄

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με το σημερινό μας μάθημα, ξεκινάμε την ιδιαίτερη αναφορά στο μεγαλύτερο των Μυστηρίων: Τη Θεία Ευχαριστία. Απροσμέτρητο το βάθος της, απροσμέτρητη και η σημασία της για τη σωτηρία μας. Δώρο μεγάλο, δώρο ουρανού. Και από μας, μία η υποχρέωση, μία η πρόπουσα ανταπόκρισή μας: Αυτό που λέει το όνομά της: Ευχαριστία. Απέραντη και διαρκής πρέπει να είναι η ευγνωμοσύνη μας στον Θεό για το δώρο της Θείας Ευχαριστίας. Πέρα από τις όποιες πληροφορίες, ας είναι διαρκής η προσπάθεια να εμπεδώνουν τα παιδιά μας το μεγάλο προνόμιο που έχουν ως Ορθόδοξοι Χριστιανοί: Να ενώνονται με τον ίδιο τον Θεό, τον Δημιουργό και Πατέρα όλων μας.

ΣΚΟΠΟΣ

- Τα παιδιά να γνωρίσουν από κοντά τα ορατά και αόρατα στοιχεία του Μυστηρίου της Θείας Ευχαριστίας.
- Να το συνδέσουν με την ίδια τη ζωή. Η Θεία Ευχαριστία είναι τροφή ψυχής και σώματος.
- Να εκτιμήσουν, όσο γίνεται, την άπειρη αγάπη του Θεού για τους ανθρώπους. Αγάπη, που εκδηλώνεται με την προσφορά του προς εμάς, του ίδιου Του του Σώματος και του ίδιου Του του Αίματος.
- Να πειστούν, πως δεν υπάρχει τίποτε τιμητικότερο για τον άνθρωπο, από την ένωση με τον Θεό. Και πως αυτή η ένωση πραγματοποιείται

με το Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας και συγκεκριμένα, τη στιγμή της Θείας Κοινωνίας.

- Να μπει στην καθημερινότητά τους η προετοιμασία γι' αυτό το Μυστήριο. Στην ηλικία αυτή, η προετοιμασία του προσφύρου. Αργότερα, η προετοιμασία μέσω της νηστείας, της προσευχής, της Εξομολόγησης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Θεολογικό πλαίσιο

Η Θεία Ευχαριστία αποτελεί Μυστήριο, το οποίο μας δόθηκε απευθείας από τον Χριστό μας κατά τη διάρκεια του Μυστικού Δείπνου. Τα λόγια Του είναι ξεκάθαρα: Τρώμε το σώμα Του. Πίνουμε το Αίμα Του. Σκοπός: Η συγχώρηση των αμαρτιών μας, η εξάλειψη όλων εκείνων των σφαλμάτων μας που μας χωρίζουν από Εκείνον και η ένωση μαζί Του.

Σε όλα τα Μυστήρια, εκείνος που αγιάζει τον άνθρωπο είναι ο Θεός. Στην Θεία Ευχαριστία προσφέρεται ο ίδιος σε μια διαρκή θυσία. Ο όρος «θυσία» ακούγεται διαρκώς στη Θεία Λειτουργία (η Αγία Τράπεζα λέγεται «Άγιο Θυσιαστήριο») και μας θυμίζει διαρκώς πως η αγάπη του Θεού προήλθε από θυσία ταπείνωσης, πόνου, εξευτελισμών, που υπέμεινε, για να μας φέρει ξανά κοντά Του.

Ίσως θεωρηθεί λεπτομέρεια, χρειάζεται όμως μεγάλη προσοχή στο ρήμα «συμβολίζω». Στη Θεία Ευχαριστία, το ψωμί και το κρασί δεν συμβολίζουν απλώς το Σώμα και το Αίμα του Σωτήρα μας. Είναι το Σώμα και το Αίμα του Σωτήρα μας.

Σε αυτό το πλαίσιο πρέπει να προετοιμάζεται και το πρόσφορο, που το βιβλίο μάς προβάλλει. Το ψωμί αυτό θα γίνει Χριστός, που τρέφει διαρκώς τους πιστούς, χωρίς να δαπανάται, χωρίς να τελειώνει.

Ορατά στοιχεία του Μυστηρίου είναι: Το ψωμί και το κρασί. Η επίκληση του Αγίου Πνεύματος, προκειμένου να μεταβληθούν σε Σώμα και Αίμα Χριστού. Ακόμη, η προσφορά της Θείας Κοινωνίας στους πιστούς. Τέλος, η παρουσία του ορθόδοξου Ιερέα ή Επισκόπου.

Αόρατα στοιχεία του Μυστηρίου είναι: Η μεταβολή του ψωμιού και του κρασιού σε Σώμα και Αίμα Χριστού, με την ενέργεια του Αγίου Πνεύματος. Η συμμετοχή του κάθε πιστού στον Μυστικό δείπνο και στη θυσία του Γολγοθά. Η παρουσία του ίδιου του Χριστού και η ένωση μαζί Του.

Το μήνυμα
(Πάντα μία μικρή
και απλή πρόταση)

- Η Θεία Ευχαριστία είναι το μεγαλύτερο Μυστήριο.
- Με τη Θεία Ευχαριστία ενωνόμαστε με τον ίδιο τον Χριστό.
- Στη Θεία Ευχαριστία κοινωνούμε αληθινά το Σώμα και το Αίμα του Χριστού.
- Η Θεία Λειτουργία αποτελεί μία επανάληψη του ερχομού και της θυσίας του Χριστού.

Λέξεις-κλειδιά

Πρόκειται για λέξεις, οι οποίες συμπυκνώνουν νοήματα και μηνύματα. Επιδιώκουμε να εντυπωθούν στον νου και την καρδιά των παιδιών, ως δεσμοί μνήμης με τις επιμέρους αλήθειες του εκάστοτε κεφαλαίου. Φροντίζουμε να τις ανασύρουμε τακτικά κατά τη διάρκεια του μαθήματος, επιλέγοντας μία ή δύο, οι οποίες θα κλείνουν την κάθε συνάντησή μας με τα παιδιά:

Θεία ευχαριστία, Θεία Κοινωνία, Θεία Λειτουργία, άρτος, οίνος, σώμα και αίμα Χριστού, «Λάβετε, φάγετε, τούτο εστί το Σώμα Μου», «Πίετε εξ αυτού πάντες, τούτο εστί το Αίμα Μου».

ΠΡΟΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αφόρμηση

Πρόκειται για μία απλή, αλλά εύστοχη αφορμή, η οποία θα ελκύσει την προσοχή των παιδιών. Μπορεί να είναι ένα αντικείμενο, μία ιστορία, μία ερώτηση, ένα επίκαιρο γεγονός:

Πολλά είναι τα αντικείμενα, τα οποία μπορούν να δώσουν αφορμή για έναρξη του σημερινού μαθήματος: Ένα πρόσφορο, ένα σκεύος της Θείας Λειτουργίας, το Άγιο Δισκοπότηρο. Ακόμη, η είσοδος στο Ιερό Βήμα, όπου απεικονίζεται σε πολλούς ναούς ο Χριστός μας να κοινωνεί τους πιστούς.

Δραστηριότητα

Μέσα από το βιβλίο τους, επιλέγουμε μία δραστηριότητα, αφού περιγράψουμε το νόημά της.

Ξεκλειδώνουν το κρυπτόλεξο. Εύκολοι είναι και αρκετοί ύμνοι της Θείας Λειτουργίας. Τους μαθαίνουμε στα παιδιά, πάντα με σωστή φωνή και σωστά αρθρωμένες τις λέξεις. Ζυμώνουμε πρόσφορο. Μπορεί επίσης να γίνει αναφορά στην αρτοκλασία, αλλά και σε δραστηριότητες και περιγραφές, με βασικό υλικό το ψωμί.

Ανάγνωση

Διαβάζουμε, κατ' επιλογήν, συγκεκριμένα στοιχεία του Μυστηρίου. Οι μυστικές ευχές της Θείας Λειτουργίας αποτελούν υπέροχα θεολογικά αλλά και ποιητικά κείμενα. Αξίζει τον κόπο, ένα μέρος τους να διαβαστεί στο πρωτότυπο κείμενο και κατόπιν σε μετάφραση.

Αξιολόγηση

Με τις λέξεις-κλειδιά, καλείς τα παιδιά να αναφέρουν ποιο μέρος του μαθήματος τους φέρνει στο μυαλό.

Π.χ.: *Θεία Ευχαριστία*: Το Μυστήριο των Μυστηρίων.

Θεία Κοινωνία: Η στιγμή που κοινωνούμε Σώμα και Αίμα Χριστού.

Θεία Λειτουργία: Ολόκληρη η ακολουθία του Μυστηρίου.

Άρτος: Αυτό που θα μεταβληθεί σε Σώμα Χριστού.

Οίνος: Αυτό που θα μεταβληθεί σε Αίμα Χριστού.

Σώμα και Αίμα Χριστού: Το μεγαλύτερο δώρο του Θεού στον άνθρωπο.

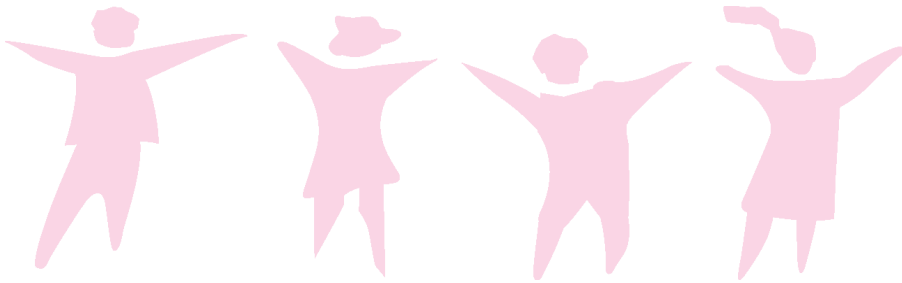
«Λάβετε, φάγετε, τούτο εστί το σώμα μου», «Πίετε εξ αυτού πάντες, τούτο εστί το Αίμα Μου»: Τα ίδια τα λόγια του Κυρίου μας, που επιβεβαιώνουν τη σημασία και την ουσία του Μυστηρίου.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Είναι σημαντικό, για την επικοινωνία με τους γονείς των παιδιών, να έχουν ένα ενημερωτικό σημείωμα για όσα γίνονται κάθε φορά στο Κατηχητικό. Με τον τρόπο αυτό, γίνονται κι εκείνοι έμμεσοι ακροατές κάποιων σημαντικών πτυχών της πίστης μας, ενώ παράλληλα διευκολύνεται η επικοινωνία με τα παιδιά τους, με βάση το μάθημα. Αναμφίβολη είναι επίσης και η ωφέλεια στο επίπεδο της επικοινωνίας της ενορίας με τις μεγαλύτερες ηλικίες. Στο φυλλάδιο αυτό ζητάς από τους γονείς κάποια υλικά, που τυχόν θα χρειαστούν για την επόμενη φορά. Ιδού ένα προτεινόμενο ενημερωτικό κείμενο:

Με το σημερινό μάθημα προσεγγίσαμε τα πρώτα στοιχεία του Μυστηρίου της Θείας Ευχαριστίας. Μιλήσαμε για τη σημασία του, αλλά και το πόσο απαραίτητο είναι για τον άνθρωπο. Κυρίως όμως το αντιμετωπίσαμε ως το μεγαλύτερο δώρο, που κάνει ο Θεός στον άνθρωπο. Αυτό ίσως είναι, που πρέπει διαρκώς να τονίζουμε: Σε κάθε Θεία Λειτουργία, ο

ίδιος ο Χριστός παρίσταται πλήρης, ακέραιος, ζωντανός και προσφέρει τον Εαυτό Του στους ανθρώπους. Ας προσπαθούμε να μεταδίδουμε στα παιδιά τον σεβασμό μπροστά σε αυτό το Μυστήριο και τη σημασία της σωστής τους προετοιμασίας.

11ο Μάθημα

Η ΘΕΙΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ Β΄

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με το σημερινό μας μάθημα, εμπεδώνουμε τις έννοιες και τη σημασία της Θείας Ευχαριστίας, μέσω μιας από τις γνωστότερες παραβολές, εκείνης των καλεσμένων στον δείπνο. Τονίζουμε τη σημασία της προετοιμασίας και κάνουμε ιδιαίτερη αναφορά στο κρασί, το δεύτερο ορατό στοιχείο της Θείας Ευχαριστίας.

ΣΚΟΠΟΣ

- Τα παιδιά να συνειδητοποιήσουν τη σημασία του Μυστηρίου.
- Να πειστούν μόνα τους για την ανάγκη προετοιμασίας πριν απ' αυτό.
- Να εντάξουν στον κύκλο της εβδομάδας τη Θεία Ευχαριστία ως ένα απαραίτητο γεγονός.
- Να εξοικειωθούν με τα μέρη της Θείας Λειτουργίας.
- Να θεωρούν τη Θεία Ευχαριστία ως συνάντησή τους με τον Χριστό.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

**Θεολογικό
πλαίσιο**

Το σημερινό μάθημα μας δίνει τη δυνατότητα να εκτιμήσουμε ακόμη περισσότερο τη σημασία της Θείας Ευχαριστίας, μέσω της παραβολής του δείπνου. Οι συμβολισμοί, που αναφέρονται στο κεφάλαιο του βιβλίου μας, είναι απαραίτητο να αναφερθούν στα παιδιά με σαφήνεια. Είναι όμως επίσης σημαντικό να εκτιμήσουν το μεγάλο τους προνόμιο να είναι Ορθόδοξοι Χριστιανοί και να απολαμβάνουν το μεγαλύτερο δώρο που δόθηκε ποτέ στον άνθρωπο: Την ένωση με τον Θεό.

Η Θεία Ευχαριστία όμως δεν αποτελεί ένα γεγονός που απευθύνεται μόνον στους Χριστιανούς. Ο Χριστός, με την παραβολή Του, δείχνει την επιθυμία Του να απευθυνθεί σε όλο τον κόσμο και να καλέσει τους πάντες στην Εκκλησία Του. Προειδοποιεί μάλιστα και για έναν κίνδυνο: Όσοι έχουν γνωρίσει την πίστη από μικροί και τη θεωρούν αυτονόητη, κινδυνεύουν να υποτιμήσουν την αξία του. Χρειάζεται προσοχή! Κάθε Θεία Ευχαριστία έχει τόση σημασία, σαν να είναι η πρώτη που γίνεται. Τώρα, εδώ, παρίσταται ο ίδιος ο Χριστός, τώρα τελείται ο Μυστικός δείπνος, τώρα, εδώ, παριστάμεθα στη θυσία Του.

Αυτή η συναίσθηση θα οδηγήσει και στην αβίαστη προετοιμασία. Και είναι απαραίτητο, η προετοιμασία αυτή, από τυπική υποχρέωση να μεταβληθεί σε ανυπομονησία και ενδιαφέρον για μια συνάντηση προσωπική με τον Θεό μας.

Το μήνυμα
(Πάντα μία μικρή
και απλή πρόταση)

- Η Θεία Ευχαριστία είναι μία πρόσκληση σε ένα λαμπρό δείπνο.
- Ο Θεός μας καλεί προσωπικά.
- Κάθε Θεία Λειτουργία είναι το πιο σημαντικό πράγμα στη ζωή μας.

- Να μην υπάρξει ούτε μία Κυριακή, χωρίς συμμετοχή στη Θεία Ευχαριστία.
- Με την κατάλληλη προετοιμασία, διευκολύνουμε τον εαυτό μας να καταλάβει και να χερεί το μεγάλο αυτό Μυστήριο.

Λέξεις-κλειδιά

Πρόκειται για λέξεις, οι οποίες συμπυκνώνουν νοήματα και μηνύματα. Επιδιώκουμε να εντυπωθούν στον νου και την καρδιά των παιδιών, ως δεσμοί μνήμης με τις επιμέρους αλήθειες του εκάστοτε κεφαλαίου. Φροντίζουμε να τις ανασύρουμε τακτικά κατά τη διάρκεια του μαθήματος, επιλέγοντας μία ή δύο, οι οποίες θα κλείνουν την κάθε συνάντησή μας με τα παιδιά:

Δείπνο, Προσκεκλημένοι, οικοδεσπότης, δούλος, αδιάφοροι προσκεκλημένοι, ζητιάνοι προετοιμασία, συγχώρηση.

ΠΡΟΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αφόρμηση

Πρόκειται για μία απλή, αλλά εύστοχη αφορμή, η οποία θα ελκύσει την προσοχή των παιδιών. Μπορεί να είναι ένα αντικείμενο, μία ιστορία, μία ερώτηση, ένα επίκαιρο γεγονός:

Πρώτη αφορμηση μπορεί να είναι η επανάληψη, μέσω απλών ερωτήσεων, σχετικά με το περασμένο μάθημα. Ακόμη, μπορούμε να τους παρουσιάσουμε σκεύη της Θείας Ευχαριστίας και να συζητήσουν τη χρήση και τον συμβολισμό τους.

Δραστηριότητα

Μέσα από το βιβλίο τους, επιλέγουμε μία δραστηριότητα, αφού περιγράψουμε το νόημά της.

Ευχής έργο θα ήταν να παρακολουθήσουν τα παιδιά το Μυστήριο, έχοντας τη δυνατότητα παράλληλης επεξήγησης, όπως το έχουν καθιερώσει πολλές ενορίες. Συνεχίζουμε την εκμάθηση απλών ύμνων της Λειτουργίας, πάντα με σωστή φωνή και σωστά αρθρωμένες τις λέξεις. Μια πρόταση: «Του δείπνου σου του μυστικού...»

Ανάγωση

Διαβάζουμε, κατ' επιλογήν, συγκεκριμένα στοιχεία του Μυστηρίου. Οι μυστικές ευχές της Θείας Λειτουργίας αποτελούν υπέροχα θεολογικά αλλά και ποιητικά κείμενα. Ανάλογα με την ανταπόκριση της περασμένης φοράς, μπορούμε να επεκταθούμε. Να μην περιφρονούμε το πρωτότυπο κείμενο. Η ωφέλεια από τη στάση αυτή είναι μεγάλη. Όχι μόνον εξοικειώνονται με τη γλώσσα της λατρείας μας, αλλά και πείθονται πως τα Αρχαία Ελληνικά είναι μία ζωντανή γλώσσα. Το ίδιο απαραίτητη όμως είναι και η μεταφορά σε ένα γλωσσικό ιδίωμα, που θα προκαλέσει την άμεση ανταπόκρισή τους.

Αξιολόγηση

Με τις λέξεις-κλειδιά, καλείς τα παιδιά να αναφέρουν ποιο μέρος του μαθήματος τους φέρνει στο μυαλό.

Π.χ.: *Δείπνο*: Η Θεία Ευχαριστία.

Προσκεκλημένοι: Όλος ο κόσμος, κυρίως όμως εμείς που ανήκουμε στην Εκκλησία Του.

Οικοδεσπότης: Ο Κύριός μας.

Δούλος: Ο Ιερέας, αλλά και ο καθένας από μας, που με τον λόγο και τη συμπεριφορά του καλεί τους ανθρώπους σ' αυτή τη γιορτή της Θείας Ευχαριστίας.

Αδιάφοροι προσκεκλημένοι: Εκείνοι που δεν δίνουν μεγάλη σημασία σ' αυτό το τόσο σημαντικό γεγονός της πίστης μας.

Ζητιάνοι: Οι άνθρωποι που περιμένουν να γίνουν μέλη της Εκκλησίας.

Προετοιμασία: Η δική μας συμμετοχή για να δεχτούμε αυτό το Θείο δώρο.

Συγχώρηση: Απαραίτητη προϋπόθεση, όχι μόνον να τη ζητήσουμε μέσω της Εξομολόγησης, αλλά και να την προσφέρουμε στους άλλους.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Είναι σημαντικό, για την επικοινωνία με τους γονείς των παιδιών, να έχουν ένα ενημερωτικό σημείωμα για όσα γίνονται κάθε φορά στο Κατηχητικό. Με τον τρόπο αυτό, γίνονται κι εκείνοι έμμεσοι ακροατές κάποιων σημαντικών πτυχών της πίστης μας, ενώ παράλληλα διευκολύνεται η επικοινωνία με τα παιδιά τους, με βάση το μάθημα. Αναμφίβολη είναι επίσης και η ωφέλεια στο επίπεδο της επικοινωνίας της ενορίας με τις μεγαλύτερες ηλικίες. Στο φυλλάδιο αυτό ζητάς από τους γονείς κάποια υλικά, που τυχόν θα χρειαστούν για την επόμενη φορά. Ιδού ένα προτεινόμενο ενημερωτικό κείμενο:

Με το σημερινό μάθημα ολοκληρώνουμε (!) το Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας. Τα παιδιά έχουν τις βασικές πληροφορίες και, μέσω της σημερινής τους ιστορίας, είδαν τον κίνδυνο να τη θεωρήσουν ως ένα απλό καθήκον. Πρόκειται γι' αυτή τη χλιαρότητα, που τόσο έντονα απειλεί την πνευματική ζωή και που επισημαίνουν οι Πατέρες μας, αλλά και ο ίδιος ο Κύριος στην *Αποκάλυψη* του Ιωάννου, όταν μιλά προς τους Λαοδικείς. Γι' αυτό χρειάζεται συστηματική πνευματική ζωή, συχνή Θεία Κοινωνία, επαφή με Πνευματικό, προσευχή και πολλή συζήτηση με τα παιδιά. Αυτά μας παραδίδουν οι έμπειροι πνευματικοί ως τρόπους προσέγγισης του Μυστηρίου, που οδηγεί κατευθείαν στην αγκαλιά του Θεού και Πατέρα μας.

12ο Μάθημα

ΓΑΜΟΣ Α΄

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με το σημερινό μας μάθημα, ξεκινάμε μία ξεχωριστή αναφορά στο Μυστήριο του Γάμου. Όλα τα παιδιά, από νωρίς, έχουν παραστάσεις από την ακολουθία του Γάμου, καλό θα ήταν όμως να αποκτήσουν κάποιες βασικές γνώσεις για την ουσία και τους συμβολισμούς του.

ΣΚΟΠΟΣ

- Τα παιδιά να γνωρίσουν από κοντά τα ορατά και αόρατα στοιχεία του Μυστηρίου του Γάμου.
- Να το συνδέσουν με την ευλογία που δίνει ο Θεός σε δύο ανθρώπους που θέλουν να ζήσουν μαζί, αλλά και στην οικογένειά τους.
- Να συνειδητοποιήσουν πως η σχέση δύο ανθρώπων πρέπει να στερεωθεί στην κοινή τους πίστη στον Θεό.
- Να συνδέσουν την έννοια της οικογένειας με την έννοια μιας πλατύτερης οικογένειας: Της Εκκλησίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Θεολογικό πλαίσιο Πρέπει να ανατρέξουμε στον παράδεισο, για να εντοπίσουμε τις αρχές του Γάμου: Ο ίδιος ο Θεός διαπιστώνει πως δεν είναι καλό να είναι ο άνθρωπος μόνος. Χρειάζεται βοηθό. Πολύ ωραία είναι και η ερμηνεία που δίνουν πολλοί σύγχρονοι θεολόγοι στο ρήμα «βοηθώ». «Βοή» και «θέω», δηλ. «τρέχω», είναι τα δυο συστατικά της λέξης «βοηθός». Βοηθός λοιπόν είναι αυτός που τρέχει στο κάλεσμά μας. Τι υπέροχη περιγραφή της συντροφικότητας!

Βασικό συστατικό του Γάμου είναι η αγάπη. Και μάλιστα όχι αφηρημένα, αλλά συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον τρόπο, που αγάπησε ο Χριστός την Εκκλησία Του. Αυτή την αναλογία μάς δίνει ο απόστολος Παύλος. Και τι αγάπη είναι αυτή; Αγάπη προφοράς, εξάλειψης του εγωισμού, θυσίας. Αυτά είναι τα χαρακτηριστικά της χριστιανικής αγάπης, που πάνω της θεμελιώνεται ο γάμος.

Ο Γάμος αποτελεί ένωση ενός άντρα και μιας γυναίκας, με ευλογημένο καρπό τα παιδιά. «Αυξάνεσθε και πληθύνεσθε», είπε ο Θεός στους πρωτοπλάστους.

Ορατά στοιχεία του Μυστηρίου είναι: Η παρουσία των μελλοντύμων. Αυτή η παρουσία δηλώνει την ελεύθερη επιθυμία τους να βρίσκονται μαζί και μπροστά σε όλη την Εκκλησία, που εκπροσωπούν οι προσκεκλημένοι, να δηλώνουν τη συμφωνία τους για τον Γάμο. Αυτό εκφράζεται και στην τελετή του αρραβώνα, που προηγείται του Γάμου. Το δεύτερο ορατό στοιχείο είναι η ένωση των χεριών, που γίνεται από τον Ιερέα, καλώντας τον Κύριο να αποστείλει το δικό Του χέρι, για να συνταιριάξει το αντρόγυνο.

Αόρατο στοιχείο του Μυστηρίου είναι η αόρατη Χάρη που αγιάζει τον Γάμο.

Υπάρχουν και δευτερεύοντα ορατά στοιχεία με βαθύ συμβολισμό, όπως περιγράφονται και στο βιβλίο μας. Τα δαχτυλίδια, τα στέφανα, τα κουφέτα, οι λαμπάδες, κρύβουν κάτι. Η δυνατότητα να εντοπίζει κανείς το νόημα των ορατών πραγμάτων αποτελεί μία συναρπαστική εμπειρία για τα παιδιά μας.

Το μήνυμα
(Πάντα μία μικρή
και απλή πρόταση)

- Ο Γάμος είναι το Μυστήριο της ένωσης ενός άνδρα κι μιας γυναίκας.
- Ο Γάμος είναι το ξεκίνημα μιας κοινής ζωής.
- Με τον Γάμο η αγάπη ανάμεσα σε ένα άντρα και μία γυναίκα αυξάνεται και στερεώνεται.
- Το πιο γερό θεμέλιο μιας οικογένειας είναι η Χάρης του Θεού.

Λέξεις-κλειδιά

Πρόκειται για λέξεις, οι οποίες συμπυκνώνουν νοήματα και μηνύματα. Επιδιώκουμε να εντυπωθούν στον νου και την καρδιά των παιδιών, ως δεσμοί μνήμης με τις επιμέρους αλήθειες του εκάστοτε κεφαλαίου. Φροντίζουμε να τις ανασύρουμε τακτικά κατά τη διάρκεια του μαθήματος, επιλέγοντας μία ή δύο, οι οποίες θα κλείνουν την κάθε συνάντησή μας με τα παιδιά:

Γάμος, Μυστήριο μέγα, Χριστός-Εκκλησία, ένωση, κοινή ζωή, θεμέλιο.

ΠΡΟΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αφόρμηση

Πρόκειται για μία απλή, αλλά εύστοχη αφορμή, η οποία θα ελκύσει την προσοχή των παιδιών. Μπορεί να είναι ένα αντικείμενο, μία ιστορία,

μία ερώτηση, ένα επίκαιρο γεγονός:

Για σήμερα, μία βέρα ή στέφανα μπορούν να αποτελέσουν αφορμή για ξεκίνημα.

Δραστηριότητα

Μέσα από το βιβλίο τους, επιλέγουμε μία δραστηριότητα, αφού περιγράψουμε το νόημά της.

Ξεκλειδώνουν το κρυπτόλεξο. Τους δείχνουμε φωτογραφίες από έναν Γάμο. Εξηγούμε τις παροιμίες.

Ανάγνωση

Διαβάζουμε, κατ' επιλογήν, συγκεκριμένα στοιχεία του Μυστηρίου. Επίσης προσφέρονται το αποστολικό και ευαγγελικό ανάγνωσμα. Συνεχίζεται η γνωριμία με το Σύμβολο της Πίστεως. Επιλέγουμε την ευχή του αρραβώνος.

Αξιολόγηση

Με τις λέξεις-κλειδιά, καλείς τα παιδιά να αναφέρουν ποιο μέρος του μαθήματος τους φέρνει στο μυαλό.

Π.χ.: *Γάμος*: Το Μυστήριο της αγάπης.

Μυστήριο μέγα: Έτσι χαρακτηρίζει τον Γάμο ο απόστολος Παύλος.

Χριστός-Εκκλησία: Αυτή τη σχέση φέρνει ο απόστολος Παύλος ως παράδειγμα αγάπης, που πρέπει να έχουν μεταξύ τους οι νεόνυμφοι.

Ένωση: Αυτό που επιτυγχάνει ο Γάμος, ανάμεσα σε άντρα και γυναίκα.

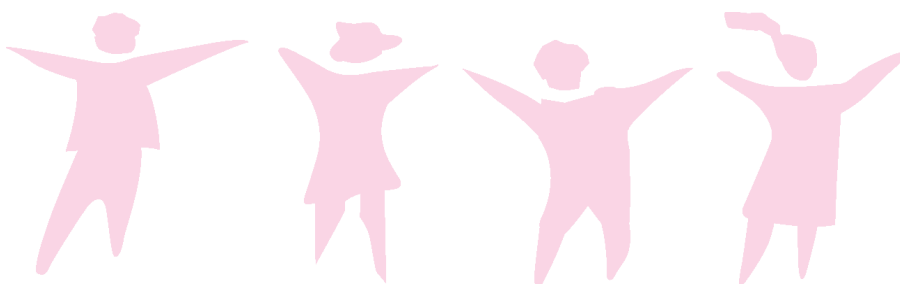
Κοινή ζωή: Σε μία τέτοια ζωή οδηγεί ο Γάμος.

Θεμέλια του Γάμου: Η αγάπη και η ευλογία του Θεού.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Είναι σημαντικό, για την επικοινωνία με τους γονείς των παιδιών, να έχουν ένα ενημερωτικό σημείωμα για όσα γίνονται κάθε φορά στο Κατηχητικό. Με τον τρόπο αυτό, γίνονται κι εκείνοι έμμεσοι ακροατές κάποιων σημαντικών πτυχών της πίστης μας, ενώ παράλληλα διευκολύνεται η επικοινωνία με τα παιδιά τους, με βάση το μάθημα. Αναμφίβολη είναι επίσης και η ωφέλεια στο επίπεδο της επικοινωνίας της ενορίας με τις μεγαλύτερες ηλικίες. Στο φυλλάδιο αυτό ζητάς από τους γονείς κάποια υλικά, που τυχόν θα χρειαστούν για την επόμενη φορά. Ιδού ένα προτεινόμενο ενημερωτικό κείμενο:

Με το σημερινό μάθημα πραγματοποιήθηκε η πρώτη γνωριμία με το Μυστήριο του Γάμου. Τονίστηκε η σημασία του και τα ορατά και αόρατα στοιχεία του. Σε εποχές, όπου οι σχέσεις των ανθρώπων έχουν τόσο πολύ υποβαθμιστεί, το Μυστήριο του Γάμου έρχεται να θυμίσει την ιερότητα της αγάπης και τις μεγάλες δυνατότητες που δίνει σε άντρα και γυναίκα το Μυστήριο του Γάμου, ώστε να μεταβληθούν σε υπέρξεις αγάπης και προσφοράς. Στην ηλικία βέβαια των παιδιών μας, αυτά τα νοήματα είναι πρόωρα. Από τώρα όμως πρέπει να συνδέσουν την αγάπη με την οικογένεια και να έχουν πάντα τον Γάμο ως την κατάληξη μιας σχέσης ανάμεσα σε άντρα και γυναίκα.

13ο Μάθημα

ΓΑΜΟΣ Β΄

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με το σημερινό μας μάθημα, εμπεδώνουμε τις γνώσεις που πήραμε στο περασμένο μάθημα, σχετικά με το Μυστήριο του Γάμου. Παρακολουθούμε με περισσότερες λεπτομέρειες όλη την Ακολουθία, επισημαίνουμε τους συμβολισμούς, ενώ συγχρόνως μαθαίνουμε για ένα ζευγάρι αγίων, που ένωσαν την αγάπη τους με τη βαθιά τους πίστη.

ΣΚΟΠΟΣ

- Τα παιδιά να εμπεδώσουν τις γνώσεις του περασμένου μαθήματος.
- Να γνωρίσουν από κοντά την Ακολουθία του Γάμου.
- Να δουν μέσα από μία πραγματική ιστορία τη σημασία που έχει η πίστη για την αρμονική ζωή ενός ζευγαριού.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

**Θεολογικό
πλαίσιο**

Το σημερινό δεύτερο μάθημα για τον Γάμο εμβαθύνει τα στοιχεία της Ακολουθίας και αποκαλύπτει τους βαθύτατους συμβολισμούς των στοιχείων της τελετής.

Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία, πως για την Εκκλησία η σχέση άντρα και γυναίκας και η ολοκληρωτική τους ένωση είναι πλήρως αποδεκτά στοιχεία. Στην κοινή τους ζωή, ένα πεδίο αγώνα και απόκτησης μεγάλων πνευματικών αρετών.

Τι ζητάμε ουσιαστικά από το Άγιο Πνεύμα στα πλαίσια του μεγάλου αυτού Μυστηρίου; Του ζητάμε να γεμίσει τις καρδιές δύο ανθρώπων με αληθινή αγάπη, που θα τους κάνει να ξεχνούν τον εαυτό τους και να γίνονται θυσία ο ένας για τον άλλον. Δεν είναι όλα αυτά τα χαρακτηριστικά ίδια με εκείνα των Αγίων; Δεν είναι οι Άγιοι, άνθρωποι απέραντης αγάπης, που έμαθαν να αγαπούν τους ανθρώπους πάνω και από τον ίδιο τους τον εαυτό; Εδώ βρίσκεται η ουσία, όχι μόνον του Γάμου, αλλά και κάθε Μυστηρίου: Η μεταμόρφωση κάθε ανθρώπου σε άνθρωπο αγάπης, σε άνθρωπο άγιο.

Μεγάλο λοιπόν Μυστήριο ο Γάμος. Εργαστήρι αγιότητας, πνευματικής τελείωσης, ένωσης με τον Θεό και συγχρόνως πεδίο εμφάνισης όλων των πνευματικών αρετών στην πράξη.

Το μήνυμα
(Πάντα μια μικρή
και απλή πρόταση)

- Η τελετή του Γάμου αποκαλύπτει το βάθος του μεγάλου αυτού Μυστηρίου.
- Όλα τα ορατά του στοιχεία έχουν κάτι βαθιά Πνευματικό να μας πουν.
- Η πίστη και η αγάπη εξαγιάζουν το αντρόγυνο.

Λέξεις-κλειδιά

Πρόκειται για λέξεις, οι οποίες συμπυκνώνουν νοήματα και μηνύματα. Επιδιώκουμε να εντυπωθούν στον νου και την καρδιά των παιδιών, ως δεσμοί μνήμης με τις επιμέρους αλήθειες του εκάστοτε κεφαλαίου. Φροντίζουμε να τις ανασύρουμε τακτικά κατά τη διάρκεια του μαθήματος, επιλέγοντας μια ή δυο, οι οποίες θα κλείνουν την κάθε συνάντησή μας με τα παιδιά:

Τελετή του Γάμου, αρραβώνας, δαχτυλίδια, στέφανα, ευαγγέλιο.

ΠΡΟΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αφόρμηση

Πρόκειται για μία απλή, αλλά εύστοχη αφορμή, η οποία θα ελκύσει την προσοχή των παιδιών. Μπορεί να είναι ένα αντικείμενο, μία ιστορία, μία ερώτηση, ένα επίκαιρο γεγονός:

Και για σήμερα, μια βέρα, τα στέφανα, το κύπελλο του κρασιού στον γάμο, όλα μπορούν να αποτελέσουν αφορμή και για το σημερινό μάθημα. Επίσης, ερωτήσεις επανάληψης από το περασμένο μάθημα θα μας συνδέσουν με τις προηγούμενες γνώσεις.

Δραστηριότητα

Μέσα από το βιβλίο τους, επιλέγουμε μία δραστηριότητα, αφού περιγράψουμε το νόημά της.

Παρακολουθούμε στο βίντεο έναν Γάμο.

Ανάγνωση

Διαβάζουμε, κατ' επιλογήν, συγκεκριμένα στοιχεία του Μυστηρίου. Επίσης, προσφέρονται το αποστολικό και το ευαγγελικό ανάγνωσμα. Ιδιαίτερα η αναφορά στον Γάμο της Κανά, δίνει την ευκαιρία να μιλήσουμε στα παιδιά για το πρώτο θαύμα του Χριστού, που συνέβη σε ώρα Γάμου και να τεκμηριώσουμε έτσι τη μεγάλη σημασία που Εκείνος του αποδίδει.

Αξιολόγηση

Με τις λέξεις-κλειδιά, καλείς τα παιδιά να αναφέρουν ποιο μέρος του μαθήματος τους φέρνει στο μυαλό.

Π.χ. *Γάμος*: Το Μυστήριο της αγάπης.

Τελετή του Γάμου: Ένα γεγονός γεμάτο πνευματικά νοήματα.

Αρραβώνας: Η συμφωνία δύο ανθρώπων να ζήσουν μαζί.

Δαχτυλίδια: Το σύμβολο της αφοσίωσης ανάμεσα στο αντρώο και στο γυναικείο.

Στέφανα: Το σύμβολο της επιβράβευσης για την απόφαση δύο ανθρώπων να νικήσουν τον εγωισμό τους.

Ευαγγέλιο: Το κέντρο του Γάμου.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Είναι σημαντικό, για την επικοινωνία με τους γονείς των παιδιών, να έχουν ένα ενημερωτικό σημείωμα για όσα γίνονται κάθε φορά στο Κατηχητικό. Με τον τρόπο αυτό, γίνονται κι εκείνοι έμμεσοι ακροατές κάποιων σημαντικών πτυχών της πίστης μας, ενώ παράλληλα διευκολύνεται η επικοινωνία με τα παιδιά τους, με βάση το μάθημα. Αναμφίβολη είναι επίσης και η ωφέλεια στο επίπεδο της επικοινωνίας της ενορίας με τις μεγαλύτερες ηλικίες. Στο φυλλάδιο αυτό ζητάς από τους γονείς κάποια υλικά, που τυχόν θα χρειαστούν για την επόμενη φορά. Ιδού ένα προτεινόμενο ενημερωτικό κείμενο:

Με το σημερινό μάθημα ολοκληρώνεται η γνωριμία με το Μυστήριο του Γάμου. Τονίστηκε ο συμβολισμός όλων των στοιχείων της τελετής. Πέρα όμως από τις επιμέρους πληροφορίες, σημασία έχει να εμπεδωθεί στα παιδιά η πεποίθηση, πως μέσα στον Γάμο η αγάπη δύο ανθρώπων, με την ευλογία του Θεού, στερεώνεται, μεγαλώνει. Καθώς μάλιστα έγινε αναφορά στην ιστορία ενός ζεύγους Αγίων, του αγίου Τιμόθεου και της αγίας Μαύρας, παρουσιάστηκε στα παιδιά πόσο η κοινή πίστη ενώνει ακόμη περισσότερο το αντρόγυνο και το οδηγεί στην αιωνιότητα. Όλες οι αρετές μπορούν να καλλιεργηθούν στον Γάμο. Αρκεί να γίνει κέντρο της ζωής το Ευαγγέλιο, γύρω από το οποίο περπατούν οι νεόνυμφοι, όταν ψάλλεται το «Ησαΐα χόρευε».

14ο Μάθημα

Η ΙΕΡΩΣΥΝΗ Α΄

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με το σπερινό μας μάθημα, προσεγγίζουμε το Μυστήριο της Ιερωσύνης. Πρόκειται για Μυστήριο μεγάλης τιμής για τον άνθρωπο, διότι δίνει τη δυνατότητα σε κάποιον να τελεί τα Μυστήρια, δηλαδή να συντελεί στη συνάντηση των ανθρώπων με τη Χάρη του Θεού. Συγχρόνως, με την Ιερωσύνη διαμορφώνεται η Ιεραρχία, δηλαδή το σύνολο των χειροτονημένων Κληρικών, οι οποίοι διοικούν την Εκκλησία.

ΣΚΟΠΟΣ

- Τα παιδιά να γνωρίσουν από κοντά τα ορατά και αόρατα στοιχεία του Μυστηρίου της Ιερωσύνης.
- Να συνδέσουν και αυτό το Μυστήριο με όλα τα δώρα του Αγίου Πνεύματος.
- Να εντοπίσουν την ιδιαίτερη σκοπιμότητά του, που είναι η ανάδειξη προσώπων, που μπορούν να τελέσουν τα άγια Μυστήρια και που αναλαμβάνουν να διοικήσουν με τάξη την Εκκλησία, σύμφωνα με τον τρόπο που έζησε και δίδαξε ο Χριστός και οι Πατέρες μας.
- Να συνειδητοποιήσουν τη μεγάλη αξία της Ιερωσύνης, αλλά και τη μεγάλη ευθύνη που ανατίθεται στους Κληρικούς.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Θεολογικό πλαίσιο Το σημερινό μάθημα για την Ιερωσύνη αναδεικνύει το μεγάλο προνόμιο του ανθρώπου να επικαλείται το ΆγιοΠνεύμα. Πρόκειται για Μυστήριο που έχει τις ρίζες του στην επιλογή των δώδεκα Αποστόλων και στο έργο που τους ανέθεσε ο ίδιος ο Κύριος.

Οι Πατέρες της Εκκλησίας μας διδάσκουν πως ο κάθε πιστός έχει τη δυνατότητα άμεσης επικοινωνίας με τον Θεό. Με την έννοια αυτή, υπάρχει μια γενική Ιερωσύνη, που αφορά όλους μας.

Με το Μυστήριο της Ιερωσύνης όμως αναδεικνύεται και μία ειδική Ιερωσύνη, με συγκεκριμένη αποστολή και καθήκοντα.

Η Εκκλησία, πέρα από τον θεϊκό της χαρακτήρα, δεν παύει να είναι και ένας ανθρώπινος οργανισμός με συγκεκριμένους σκοπούς, αλλά και ανάγκες οργάνωσης. Αυτή είναι η ιδιαίτερη αποστολή των κληρικών.

Παράλληλα, η ευθύνη τους είναι και πνευματική. Μέσα από τον ζήλο τους, την πίστη τους, κυρίως όμως το παράδειγμά τους, το σύνολο των πιστών προσοδεύει πνευματικά και ενισχύεται στον αγώνα του.

Ορατά στοιχεία του Μυστηρίου: Η Ακολουθία του Μυστηρίου της Ιερωσύνης και η επίκληση του Αγίου Πνεύματος. Η τοποθέτηση των χεριών πάνω στο κεφάλι εκείνου που χειροτονείται και η ανάδειξή του σε έναν από τους τρεις βαθμούς Ιερωσύνης: Διάκονο, Πρεσβύτερο και Επίσκοπο.

Αόρατα στοιχεία: Η Χάρης του Θεού που μετατρέπει τον άνθρωπο σε Λειτουργό των Μυστηρίων.

Το σύνολο των χειροτονημένων αποτελεί τον Κλήρο, κληρικοί και λαϊκοί συναποτελούν το σώμα της Εκκλησίας.

Το μήνυμα
(Πάντα μία μικρή
και απλή πρόταση)

- Με την Ιερωσύνη, αναδεικνύονται τα πρόσωπα εκείνα, που τελούν τα Μυστήρια και διοικούν την Εκκλησία.
- Το Μυστήριο της Ιερωσύνης ονομάζεται και χειροτονία, διότι πραγματοποιείται με την τοποθέτηση (επίθεση) των χειρών πάνω στο κεφάλι του χειροτονούμενου.
- Η Ιερωσύνη αποτελεί αξίωμα μεγάλης τιμής και μεγάλης ευθύνης.
- Οι Ορθόδοξοι Ιερείς αποτελούν τη συνέχεια των ίδιων των Αποστόλων του Χριστού μας.

Λέξεις-κλειδιά

Πρόκειται για λέξεις, οι οποίες συμπυκνώνουν νοήματα και μηνύματα. Επιδιώκουμε να εντυπωθούν στον νου και την καρδιά των παιδιών, ως δεσμοί μνήμης με τις επιμέρους αλήθειες του εκάστοτε κεφαλαίου. Φροντίζουμε να τις ανασύρουμε τακτικά κατά τη διάρκεια του μαθήματος, επιλέγοντας μία ή δύο, οι οποίες θα κλείνουν την κάθε συνάντησή μας με τα παιδιά:

Ιερωσύνη, βαθμοί Ιερωσύνης, Απόστολοι, Κλήρος.

ΠΡΟΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αφόρμηση

Πρόκειται για μία απλή, αλλά εύστοχη αφορμή, η οποία θα ελκύσει την προσοχή των παιδιών. Μπορεί να είναι ένα αντικείμενο, μία ιστορία, μία ερώτηση, ένα επίκαιρο γεγονός:

Τι πιο ωραίο να παρίσταται σήμερα στο μάθημά μας ένας Κληρικός, ιδιαίτερα ο Εφημέριος του ναού, και να ξεκινήσει από αυτόν η σημερινή συζήτηση!

Δραστηριότητα

Μέσα από το βιβλίο τους, επιλέγουμε μία δραστηριότητα, με βασικό ζητούμενο τα χαρακτηριστικά και τις προϋποθέσεις της Ιερωσύνης.

Ανάγνωση

Διαβάζουμε, κατ' επιλογήν, συγκεκριμένα στοιχεία του Μυστηρίου, κατά προτίμηση τα λόγια, κατά τη διάρκεια της χειροτονίας. Επιλέγουμε ένα τμήμα αυτών των ευχών, το οποίο και εξηγούμε με απλά λόγια. Καλή επιλογή θα μπορούσε να αποτελέσει και η ανάγνωση της περικοπής, που περιγράφει την επιλογή των πρώτων Αποστόλων. Σκοπός είναι η σύνδεση του αξιώματος των Κληρικών με τους Αποστόλους.

Αξιολόγηση

Με τις λέξεις-κλειδιά, καλείς τα παιδιά να αναφέρουν, ποιο μέρος του μαθήματος τους φέρνει στο μυαλό.

Π.χ.: *Ιερωσύνη*: Μυστήριο μεγάλης τιμής για τον άνθρωπο, που τον καθιστά άξιο να μεταδίδει τη Θεία Χάρη.

Βαθμοί Ιερωσύνης: Διάκονος, πρεσβύτερος, Επίσκοπος.

Απόστολοι: Ο πρώτος Κλήρος, η αρχή της ευλογημένης αλυσίδας των Κληρικών.

Κλήρος: Το ένα συστατικό της Εκκλησίας. Το άλλο είναι ο λαός.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Είναι σημαντικό, για την επικοινωνία με τους γονείς των παιδιών, να έχουν ένα ενημερωτικό σημείωμα για όσα γίνονται κάθε φορά στο Κατηχητικό. Με τον τρόπο αυτό, γίνονται κι εκείνοι έμμεσοι ακροατές κάποιων σημαντικών πτυχών της πίστης μας, ενώ παράλληλα διευκολύνεται η επικοινωνία με τα παιδιά τους, με βάση το μάθημα. Αναμφίβολη είναι επίσης και η ωφέλεια στο επίπεδο της επικοινωνίας της ενορίας με τις μεγαλύτερες ηλικίες. Στο φυλλάδιο αυτό ζητάς από τους γονείς κάποια υλικά, που τυχόν θα χρειαστούν για την επόμενη φορά. Ιδού ένα προτεινόμενο ενημερωτικό κείμενο:

Με το σημερινό μάθημα πραγματοποιήθηκε η πρώτη γνωριμία με το Μυστήριο της Ιερωσύνης. Είναι σημαντικό να κατανοήσουν τα παιδιά τη σημασία και την ιερότητα αξιώματος των Ιερέων. Η γνώση αυτή θα οδηγήσει στον σεβασμό αλλά και την εμπιστοσύνη τους προς αυτούς. Παράλληλα όμως, πρέπει να κατανοήσουν πως Εκκλησία είμαστε όλοι μας και πως όλοι έχουμε ευθύνη για την ποιότητα του έργου της Εκκλησίας και για την εικόνα που δίνει προς τον κόσμο. Δεν πρέπει να υιοθετήσουν τη λανθασμένη νοοτροπία, πως Εκκλησία είναι μόνον οι κληρικοί. Στη συνείδησή τους, η Εκκλησία πρέπει να αποτελεί ένα ενιαίο και αδιαίρετο σώμα, που το κρατά ενωμένο η αγάπη και η ευλογία του Θεού, ανεξάρτητα από τα ιδιαίτερα καθήκοντα που αναλαμβάνει το κάθε μέλος της.

15ο Μάθημα

Η ΙΕΡΩΣΥΝΗ Β΄

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με το σημερινό μας μάθημα, εμπεδώνουμε τις βασικές έννοιες του Μυστηρίου της Ιερωσύνης, επικεντρώνοντας την προσοχή μας στους τρεις βαθμούς της. Συγχρόνως, ανατρέχουμε στην Παράδοσή μας και, μέσα από τη ζωή ενός μεγάλου Αγίου, θαυμάζουμε το μεγαλείο, αλλά και τα χαρακτηριστικά ενός ακεραίου Κληρικού.

ΣΚΟΠΟΣ

- Τα παιδιά να γνωρίσουν από κοντά τα ιδιαίτερα καθήκοντα των τριών βαθμών της Ιερωσύνης.
- Να αποσαφηνίσουν τον ρόλο των Κληρικών μέσα στην Εκκλησία.
- Να νιώσουν θαυμασμό για το μεγαλείο της Ιερωσύνης.
- Να εντοπίσουν τα ορατά και αόρατα στοιχεία του Μυστηρίου της Ιερωσύνης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

**Θεολογικό
πλαίσιο**

Το σημερινό δεύτερο μάθημα για την Ιερωσύνη αποσαφηνίζει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και καθήκοντα των τριών βαθμών της Ιερωσύνης. Κατ' αρχάς, πρέπει να αναφερθεί πως και οι τρεις βαθμοί αναφέρονται από τα πρώτα κιόλας χρόνια της ιστορίας της πίστης μας.

Οι Διάκονοι αναφέρονται ήδη ως εκλεγμένοι από τους Αποστόλους, προκειμένου να διακονήσουν-βοηθήσουν στις κοινές τράπεζες (*Πρ.* 6,6.). Είναι βοηθοί των Επισκόπων και των Πρεσβυτέρων, δεν τελούν τα Μυστήρια, διδάσκουν και βοηθούν το διδακτικό και κοινωνικό έργο της Εκκλησίας.

Οι Πρεσβύτεροι ορίστηκαν κατ' αρχήν από τους Αποστόλους, συγκεκριμένα τον Παύλο και τον Βαρνάβα (*Πρ.* 14,23). Τελούν τα Μυστήρια, εκτός από εκείνο της Ιερωσύνης. Ποιμαίνουν το πλήρωμα της Εκκλησίας και έχουν την ευθύνη όλου του ποιμαντικού έργου μιας ενορίας.

Οι Επίσκοποι αναλαμβάνουν την ευθύνη από τους Αποστόλους, συγκεκριμένα από τον απόστολο Παύλο, να καταστήσουν Πρεσβυτέρους και Διακόνους (*Τιτ.* 1,5 & *Α΄ Τιμ.* 3, 2-8). Αποτελούν την ορατή κεφαλή της τοπικής Εκκλησίας.

Η ιστορία του αγίου Νικολάου μάς δίνει μία επιπλέον διάσταση της Ιερωσύνης. Πέραν των τυπικών προσόντων ενός Κληρικού, αναδεικνύεται η ευθύνη της υπεράσπισης του Ορθοδόξου Δόγματος και η διακονία του λαού του Θεού. Άλλωστε, όλη η Παράδοσή μας είναι γεμάτη από περιπτώσεις Κληρικών που μαρτύρησαν για την πίστη τους, αλλά και φωτισμένων κληρικών, που με τον λόγο και τα κείμενά τους τεκμηρίωσαν την ορθόδοξη διδασκαλία και την παρέδωσαν στις επόμενες γενεές.

Όσον αφορά τα άμφια των Κληρικών, η αλήθεια είναι πως πιθανόν να ξενίζουν τον σύγχρονο άνθρωπο. Κι ό-

μως κρύβουν βαθύτατο συμβολισμό, που συμπληρώνει τη λατρεία. Η σωστή πληροφόρηση για τον συμβολισμό αυτό θα βοηθήσει τα παιδιά μας να τα αποδεχτούν και να τα εκτιμήσουν.

Το μήνυμα
(Πάντα μία μικρή
και απλή πρόταση)

- Οι βαθμοί της Ιερωσύνης είναι τρεις: Διάκονος, Πρεσβύτερος, Επίσκοπος. Ο καθένας έχει διαφορετικό διακόνημα στο οικοδόμημα της Εκκλησίας.
- Καθήκον των κληρικών, πέρα από την τέλεση των Μυστηρίων, είναι η υπεράσπιση του Ορθόδοξου Δόγματος και η διακονία του λαού του Θεού.
- Οι περισσότεροι Άγιοι της Εκκλησίας μας υπήρξαν Κληρικοί.

Λέξεις-κλειδιά

Πρόκειται για λέξεις, οι οποίες συμπυκνώνουν νοήματα και μηνύματα. Επιδιώκουμε να εντυπωθούν στον νου και την καρδιά των παιδιών, ως δεσμοί μνήμης με τις επιμέρους αλήθειες του εκάστοτε κεφαλαίου. Φροντίζουμε να τις ανασύρουμε τακτικά κατά τη διάρκεια του μαθήματος, επιλέγοντας μία ή δύο, οι οποίες θα κλείνουν την κάθε συνάντησή μας με τα παιδιά:

Διάκονος, Πρεσβύτερος, Επίσκοπος, διακονία, άγιοι, μαρτυρία, Ορθοδοξία.

ΠΡΟΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αφόρμηση

Πρόκειται για μία απλή, αλλά εύστοχη αφορμή, η οποία θα ελκύσει την προσοχή των παιδιών. Μπορεί να είναι ένα αντικείμενο, μία ιστορία, μία ερώτηση, ένα επίκαιρο γεγονός): Μία εικόνα του αγίου Νικολάου.

Δραστηριότητα

Μέσα από το βιβλίο τους, επιλέγουμε μία δραστηριότητα, με βασικό ζητούμενο τα ιδιαίτερα καθήκοντα κάθε βαθμού Ιερωσύνης.

Επιδεικνύουμε στα παιδιά ορισμένα από τα άμφια.

Ανάγνωση

Επιλέγουμε μία ευχή χειροτονίας. Μπορούμε επίσης να διαβάσουμε την περικοπή των *Πράξεων των Αποστόλων*, που αναφέρεται στην εκλογή των επτά Διακόνων.

Αξιολόγηση

Με τις λέξεις-κλειδιά, καλείς τα παιδιά να αναφέρουν ποιο μέρος το μαθήματος τους φέρνει στο μυαλό.

Π.χ.: *Διάκονος*: Ο πρώτος βαθμός Ιερωσύνης. Δεν τελεί Μυστήρια.

Πρεσβύτερος: Ο δεύτερος Βαθμός Ιερωσύνης. Τελεί όλα τα Μυστήρια εκτός της χειροτονίας.

Επίσκοπος: Ο τρίτος βαθμός Ιερωσύνης. Τελεί όλα τα Μυστήρια. Απεικονίζει τον ίδιο τον Χριστό στην τοπική Εκκλησία.

Διακονία: Το έργο των Κληρικών. Έργο κοινωνικό, έργο μαρτυρίας πίστεως, έργο λειτουργικό.

Άγιοι: Πολλοί από αυτούς υπήρξαν Κληρικοί.

Μαρτυρία: Έργο των Κληρικών.

Ορθοδοξία: Η αληθινή και μόνη Εκκλησία του Χριστού, που χρειάζεται Κληρικούς με πίστη, αγάπη και ταπεινοφροσύνη.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Είναι σημαντικό, για την επικοινωνία με τους γονείς των παιδιών, να έχουν ένα ενημερωτικό σημείωμα για όσα γίνονται κάθε φορά στο Κατηχητικό. Με τον τρόπο αυτό, γίνονται κι εκείνοι έμμεσοι ακροατές κάποιων σημαντικών πτυχών της πίστης μας, ενώ παράλληλα διευκολύνεται η επικοινωνία με τα παιδιά τους, με βάση το μάθημα. Αναμφίβολη είναι επίσης και η ωφέλεια στο επίπεδο της επικοινωνίας της ενορίας με τις μεγαλύτερες ηλικίες. Στο φυλλάδιο αυτό ζητάς από τους γονείς κάποια υλικά, που τυχόν θα χρειαστούν για την επόμενη φορά. Ιδού ένα προτεινόμενο ενημερωτικό κείμενο:

Με το σημερινό μάθημα ολοκληρώθηκε η ενότητα για το Μυστήριο της Ιερωσύνης. Τα παιδιά γνώρισαν τους τρεις βαθμούς της Ιερωσύνης και τα ιδιαίτερα καθήκοντα του καθενός. Συγχρόνως, ο άγιος Νικόλαος μας έδωσε το πρότυπο του Κληρικού, καθώς με τη ζωή του συνδύασε την σταθερή πίστη, την άφοβη μαρτυρία, την κοινωνική δράση, την αγιότητα της ζωής του. Η Εκκλησία μας χρειάζεται εκλεκτούς Κληρικούς, τόσο για την επιτέλεση της διακονίας τους μέσα σ' αυτήν, όσο και για την μαρτυρία της αλήθειας στους εκτός Εκκλησίας. Καλούς Κληρικούς αναδεικνύει οπωσδήποτε το Άγιο Πνεύμα. Συντελεί όμως κατά πολύ η ευσεβεία όλων μας και η διαμόρφωση μιας ζωντανής Εκκλησίας, μέσα από την οποία θα προκύψουν Κληρικοί δραστήριοι, ευσεβείς, δυναμικοί, ταπεινοί, διακριτικοί, άγιοι.

16ο Μάθημα

ΤΟ ΕΥΧΕΛΑΙΟΝ Α΄

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με το σημερινό μας μάθημα, προσεγγίζουμε το Μυστήριο του Ευχελαίου. Πρόκειται για Μυστήριο με σαφή θεραπευτικό χαρακτήρα ψυχής και σώματος. Αν και δεν έχει τη θέση που είχε παλαιότερο στην καθημερινή ζωή των Χριστιανών, δεν παύει να αποτελεί μία μεγάλη δωρεά της Εκκλησίας μας, ιδίως όταν ο πόνος και η λύπη επισκέπτονται τη ζωή του πιστού. Αυτή τη σημασία πρέπει και τα παιδιά μας να μάθουν να του αποδίδουν.

ΣΚΟΠΟΣ

- Τα παιδιά να γνωρίσουν από κοντά τα ορατά και αόρατα στοιχεία του Μυστηρίου του Ευχελαίου.
- Να το συνδέσουν με όλα τα δώρα του Αγίου Πνεύματος.
- Να συνδέσουν το Ευχέλαιο με την ίαση ψυχής και σώματος.
- Να το εντάξουν στην καθημερινότητά τους.
- Να αντιληφθούν τη θέση της ελιάς και του λαδιού στη λατρευτική ζωή της Εκκλησίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

**Θεολογικό
πλαίσιο**

Το σημερινό μάθημα για το Ευχέλαιο γίνεται αφορμή να αναφερθούμε στον ανθρώπινο πόνο, που παρουσιάζεται στη ζωή πολλές φορές. Και βέβαια, ο άνθρωπος πλάστηκε χωρίς να προβλέπεται γι' αυτόν πόνος ή λύπη. Η πτώση όμως επέφερε αυτές τις θλιβερές συνέπειες.

Το Ευχέλαιο αποτελεί πράξη φιλανθρωπίας εκ μέρους του Θεού, που παρέχεται στον άνθρωπο μέσω της Εκκλησίας. Γιατρεύει τον πόνο, ανακουφίζει το βάρος της ανθρώπινης ψυχής, κυρίως όμως ενισχύει τον χριστιανό να παραδίδει την υγεία του στον Χριστό και να επαφίεται στη μέριμνα και την πρόνοιά Του.

Ορατά στοιχεία του Μυστηρίου: Η χάραξη σταυρού με αγιασμένο λάδι των μελών του σώματος του ασθενούς (μέτωπο, μάγουλα, πηγούνι και των επιφανειών του χεριού). Η επίκληση του Θεού Πατέρα να χαρίσει στον ασθενή την ίαση. Η παρουσία του Ιερέως.

Αόρατα στοιχεία του Μυστηρίου: Η Χάρη του Θεού, η οποία παρέχει την ίαση, αλλά και την άφεση των αμαρτιών. Όσον αφορά το τελευταίο, το οποίο αναφέρεται στο Μυστήριο ρητώς, πρέπει να τονιστεί πως δεν καθιστά το Ευχέλαιο υποκατάστατο της Εξομολόγησης. Με το Ευχέλαιο συγχωρούνται αμαρτήματα, που διαπράχθηκαν εν αγνοία του πιστού, ή όσα έχουν λησμονηθεί.

Το Μυστήριο του Ευχελαίου έχει τις ρίζες του στην επιστολή του αποστόλου Ιακώβου, όπου ο απόστολος καλεί τους πιστούς, σε περίπτωση ασθένειας ενός μέλους της Εκκλησίας, να καλέσουν τους Πρεσβυτέρους και να τον αλείψουν αγιασμένο λάδι στο όνομα του Κυρίου, ώστε να απαλλαγεί από την ασθένεια και την αμαρτία. (Ιακ. 5, 14-15).

Το μήνυμα
(Πάντα μία μικρή
και απλή πρόταση)

- Με το Ευχέλαιο ζητούμε από τον Θεό την ίαση του σώματος και την άφεση των αμαρτιών.
- Το Ευχέλαιο αποτελεί ένα από τα επτά Μυστήρια της Εκκλησίας.
- Το Ευχέλαιο πρέπει να αποτελεί καταφύγιο για κάθε πιστό, όταν δοκιμάζεται από τον πόνο και τη λύπη.

Λέξεις-κλειδιά

Πρόκειται για λέξεις, οι οποίες συμπυκνώνουν νοήματα και μηνύματα. Επιδιώκουμε να εντυπωθούν στον νου και την καρδιά των παιδιών, ως δεσμοί μνήμης με τις επιμέρους αλήθειες του εκάστοτε κεφαλαίου. Φροντίζουμε να τις ανασύρουμε τακτικά κατά τη διάρκεια του μαθήματος, επιλέγοντας μία ή δύο, οι οποίες θα κλείνουν την κάθε συνάντησή μας με τα παιδιά:

Ευχέλαιο, Λάδι, ίαση, άφεση, Πρεσβύτεροι.

ΠΡΟΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αφόρμηση

Πρόκειται για μία απλή, αλλά εύστοχη αφορμή, η οποία θα ελκύσει την προσοχή των παιδιών. Μπορεί να είναι ένα αντικείμενο, μία ιστορία, μία ερώτηση, ένα επίκαιρο γεγονός:

Για σήμερα, ένα μικρό δοχείο με λάδι μάς εισάγει στο σημερινό μάθημα. Μπορούμε επίσης να παρουσιάσουμε όλα τα απαραίτητα για την τέλεση του Ευχελαίου.

Δραστηριότητα

Μέσα από το βιβλίο τους, επιλέγουμε μία δραστηριότητα, αφού περιγράψουμε το νόημα της.

Τους δείχνουμε φωτογραφίες από Ευχέλαιο. Η αναφορά στο λάδι μάς επιτρέπει να αναφερθούμε σε σχετικές δραστηριότητες, στη χρήση του λαδιού και σε τελετές, όπου χρησιμοποιείται.

Ανάγνωση

Διαβάζουμε, κατ' επιλογήν, συγκεκριμένα στοιχεία του Μυστηρίου, κατά προτίμηση μία από τις περικοπές. Ακόμη, μύθους για την ελιά και το λάδι. Αν θέλουμε, αναφερόμαστε και στην περικοπή της σχετικής επιστολής του Ιακώβου.

Αξιολόγηση

Με τις λέξεις-κλειδιά, καλείς τα παιδιά να αναφέρουν ποιο μέρος του μαθήματος τους φέρνει στο μυαλό.

Π.χ.: *Ευχέλαιο*: Μυστήριο ίασης από ασθένειες και άφεσης αμαρτιών.

Λάδι: Το βασικό υλικό του Ευχελαίου.

Ίαση: Αποτέλεσμα του Ευχελαίου.

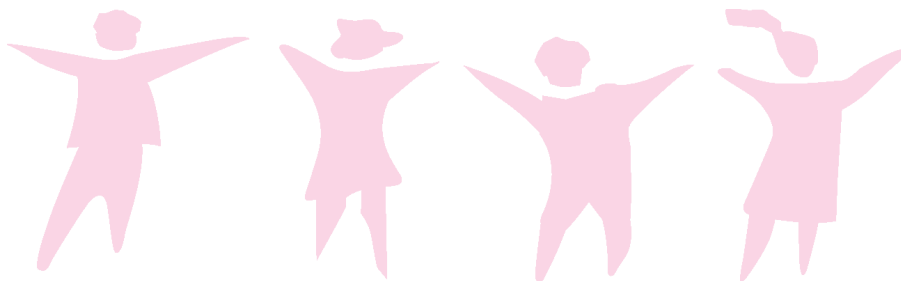
Άφεση αμαρτιών: Αποτέλεσμα του Ευχελαίου.

Πρεσβύτεροι: Αυτοί που επιτελούσαν το Μυστήριο στην πρώτη Εκκλησία.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Είναι σημαντικό, για την επικοινωνία με τους γονείς των παιδιών, να έχουν ένα ενημερωτικό σημείωμα για όσα γίνονται κάθε φορά στο Κατηχητικό. Με τον τρόπο αυτό, γίνονται κι εκείνοι έμμεσοι ακροατές κάποιων σημαντικών πτυχών της πίστης μας, ενώ παράλληλα διευκολύνεται η επικοινωνία με τα παιδιά τους, με βάση το μάθημα. Αναμφίβολη είναι επίσης και η ωφέλεια στο επίπεδο της επικοινωνίας της ενορίας με τις μεγαλύτερες ηλικίες. Στο φυλλάδιο αυτό ζητάς από τους γονείς κάποια υλικά, που τυχόν θα χρειαστούν για την επόμενη φορά. Ιδού ένα προτεινόμενο ενημερωτικό κείμενο:

Με το σημερινό μάθημα πραγματοποιήθηκε η πρώτη γνωριμία με το Μυστήριο του Ευχελαίου. Τονίστηκε η σημασία του για την ίαση του σώματος και της ψυχής, αλλά και για την άφεση αμαρτιών, που τελέστηκαν εν αγνοία, ή έχουν λησμονηθεί. Αυτή η διάσταση του Μυστηρίου μάς αποκαλύπτει και την πεποίθηση της Εκκλησίας, για το πόσο στενά συνδέονται οι αμαρτίες με τη σωματική ασθένεια, πράγμα που πλέον βρίσκει σύμφωνη και την επιστήμη, που υποστηρίζει την αλληλεπίδραση ψυχής και σώματος. Καλό θα ήταν πάντως, τα παιδιά, σε τακτά χρονικά διαστήματα, να έχουν παραστάσεις Ευχελαίου, που πραγματοποιείται στο σπίτι.

17ο Μάθημα

ΤΟ ΕΥΧΕΛΑΙΟΝ Β΄

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με το σημερινό μας μάθημα εμπεδώνουμε τις βασικές έννοιες και τους συμβολισμούς του Ευχελαίου. Μέσα από μία ιστορία γνωρίζουμε τους Αγίους Αναργύρους, αλλά και τη δύναμη της πίστης και της προσευχής, που οδηγεί στο θαύμα. Τέλος, η ελιά και το λάδι μάς δίνουν και σ' αυτό το μάθημα υλικό για συζήτηση και δραστηριότητες.

ΣΚΟΠΟΣ

- Τα παιδιά να εμπεδώσουν τις βασικές έννοιες και τα στοιχεία του Μυστηρίου του Ευχελαίου.
- Να προσεγγίσουν τη φύση και τις αιτίες του θαύματος.
- Να αντιληφθούν τη δύναμη της προσευχής και του σεβασμού προς τους Αγίους.
- Να ενδυναμωθεί η πίστη τους στη δύναμη και την πρόνοια του Θεού.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

**Θεολογικό
πλαίσιο**

Το σημερινό δεύτερο μάθημα για το Ευχέλαιο γίνεται αφορμή να αναφερθούμε στο γεγονός του θαύματος. Η Παράδοσή μας είναι γεμάτη θαύματα, τα οποία πραγματοποιούνται ακόμη και στις μέρες μας.

Τα θαύματα αποτελούν γεγονότα ανεξήγητα για την ανθρώπινη λογική. Η αλήθειά τους όμως δεν αμφισβητείται. Είναι τόσα τα θαύματα και οι μαρτυρίες, πολλές φορές μάλιστα και από επιστήμονες ή αμφισβητίες της πίστης, ώστε φαίνεται να αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της πραγματικότητας.

Τα γνωστότερα θαύματα αναφέρονται στο Ευαγγέλιο και τα διενεργεί ο ίδιος ο Χριστός μας. Δύο είναι οι αιτίες των θαυμάτων:

1. Η υπενθύμιση πως η αρρώστια, ο πόνος και ο θάνατος δεν αποτελούν στοιχεία της αληθινής μας φύσης, αλλά συνέπειες της αμαρτίας, που ο Κύριος ήρθε να εξαλείψει.
2. Η επιβεβαίωση, μέσω των θαυμάτων, της παντοδυναμίας του Θεού, αλλά και της απέραντης φιλανθρωπίας Του.

Τα θαύματα διενεργούνται μέσω της πίστης. Πίστη σημαίνει απόλυτη εμπιστοσύνη στην αγάπη και την πρόνοια του Θεού. Ο πιστός, είτε αξιωθεί το θαύμα είτε όχι, δεν αμφιβάλλει για την αγάπη του Θεού. Το θαύμα δεν αποτελεί απόδειξη γι' αυτόν. Και όταν συμβεί, αποτελεί αιτία άπειρης ευγνωμοσύνης και μαρτυρίας προς κάθε άνθρωπο για τη Θεία Παντοδυναμία.

Το μήνυμα
(Πάντα μία μικρή
και απλή πρόταση)

- Με το Ευχέλαιο δηλώνουμε την πίστη μας στην παντοδυναμία του Θεού.

- Με το Ευχέλαιο παραδίδουμε την υγεία της ψυχής και του σώματός μας στην Θεία Πρόνοια.
- Το θαύμα δεν εξηγείται με τη λογική αλλά με την πίστη.
- Οι Άγιοι κάνουν θαύματα, τη δύναμη όμως αυτή αντλούν από τη σχέση τους με τον Θεό, ο οποίος είναι ο μόνος που μπορεί να διενεργεί ένα θαύμα.

Λέξεις-κλειδιά

Πρόκειται για λέξεις, οι οποίες συμπυκνώνουν νοήματα και μηνύματα. Επιδιώκουμε να εντυπωθούν στον νου και την καρδιά των παιδιών, ως δεσμοί μνήμης με τις επιμέρους αλήθειες του εκάστοτε κεφαλαίου. Φροντίζουμε να τις ανασύρουμε τακτικά κατά τη διάρκεια του μαθήματος, επιλέγοντας μία ή δύο, οι οποίες θα κλείνουν την κάθε συνάντησή μας με τα παιδιά:

Ευχέλαιο, Θαύμα, αγάπη και δύναμη Θεού, πίστη.

ΠΡΟΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αφόρμηση

Πρόκειται για μία απλή, αλλά εύστοχη αφορμή, η οποία θα ελκύσει την προσοχή των παιδιών. Μπορεί να είναι ένα αντικείμενο, μία ιστορία, μία ερώτηση, ένα επίκαιρο γεγονός:

Για σήμερα, θα μπορούσε να αποτελέσει αφορμή για συζήτηση ένα μικρό αντικείμενο, σχετικό με ένα θαύμα που επιλέξαμε να παρουσιάσουμε.

Δραστηριότητα

Μέσα από το βιβλίο τους, επιλέγουμε μία δραστηριότητα, αφού περιγράψουμε το νόημά της.

Τους δείχνουμε φωτογραφίες από Ευχέλαιο. Η αναφορά στο λάδι μάς επιτρέπει να αναφερθούμε σε σχετικές δραστηριότητες, στη χρήση του λαδιού και σε τελετές όπου χρησιμοποιείται.

Ανάγνωση

Διαβάζουμε, κατ' επιλογήν, συγκεκριμένα στοιχεία του Μυστηρίου, κατά προτίμησιν μία από τις ευχές. Ακόμη, μύθους για την ελιά και το λάδι. Αν θέλουμε, αναφερόμαστε σε ένα θαύμα ενός τοπικού Αγίου.

Αξιολόγηση

Με τις λέξεις-κλειδιά, καλείς τα παιδιά να αναφέρουν, ποιο μέρος το μαθήματος τους φέρνει στο μυαλό.

Π.χ.: *Ευχέλαιο*: Μυστήριο, που απευθύνεται στον Θεό, ζητώντας ένα θαύμα.

Θαύμα: Ένα δώρο του Θεού, που φανερώνει την παντοδυναμία Του.

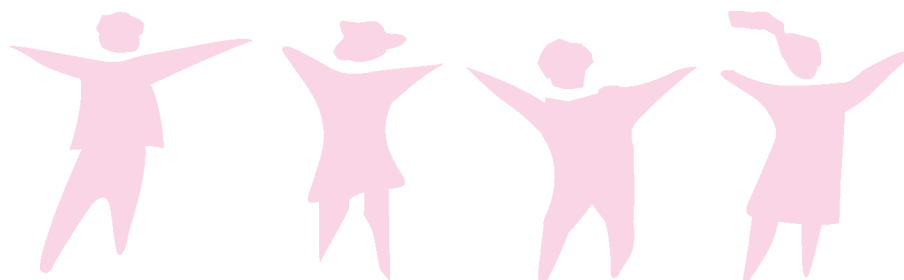
Αγάπη και δύναμη Θεού: Οι αιτίες πραγματοποίησεως ενός θαύματος.

Πίστη: Η συμβολή του ανθρώπου στο θαύμα.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Είναι σημαντικό, για την επικοινωνία με τους γονείς των παιδιών, να έχουν ένα ενημερωτικό σημείωμα για όσα γίνονται κάθε φορά στο Κατηχητικό. Με τον τρόπο αυτό, γίνονται κι εκείνοι έμμεσοι ακροατές κάποιων σημαντικών πτυχών της πίστης μας, ενώ παράλληλα διευκολύνεται η επικοινωνία με τα παιδιά τους, με βάση το μάθημα. Αναμφίβολη είναι επίσης και η ωφέλεια στο επίπεδο της επικοινωνίας της ενορίας με τις μεγαλύτερες ηλικίες. Στο φυλλάδιο αυτό ζητάς από τους γονείς κάποια υλικά, που τυχόν θα χρειαστούν για την επόμενη φορά. Ιδού ένα προτεινόμενο ενημερωτικό κείμενο:

Με το σημερινό μάθημα πραγματοποιήθηκε η εμπέδωση των στοιχείων του Ευχελαίου. Δόθηκε όμως και αφορμή για συζήτηση πάνω στο θαύμα. Τα παιδιά άκουσαν για τη δύναμη της πίστης, αλλά και την αγάπη και τη δύναμη του Θεού. Αυτές είναι οι δύο προϋποθέσεις για να πραγματοποιηθεί ένα θαύμα. Είπαμε όμως και πως για τον πιστό άνθρωπο, το θαύμα δεν αποτελεί απόδειξη, αλλά επιβεβαίωση της πίστης. Είτε ένα θαύμα πραγματοποιηθεί είτε όχι, ο πιστός δεν αμφιβάλλει για την άπειρη φιλανθρωπία του Θεού, την οποία διακρίνει σε κάθε στιγμή της ζωής του.

ISBN: 978-618-83542-7-2